

**АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОТ САМООЦЕНКАТА НА КАЧЕСТВОТО НА СТАТИСТИЧЕСКИТЕ
ПРОЦЕСИ В НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Октомври, 2012

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	3
2. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО	3
2.1. Цели.....	3
2.2. Подход	3
2.3. Характеристики.....	4
3. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	6
3.1. Обща характеристика на изследваните единици	6
3.2. Обща характеристика на изследванията.....	7
3.3. Оценка на принцип 7 „Обоснована методология”	9
3.4. Оценка на принцип 8 „Подходящи статистически процедури”	12
3.5. Оценка на принцип 9 „Умерена натовареност на респондентите”	18
3.6. Оценка на принцип 10 „Ефективност на разходите”	23
4. ИЗВОДИ	27
4.1. Обща оценка на принципите	27
4.2. Резултати	27
4.3. Насоки за подобрене.....	29
4.4. Някои коментари по принципите	30
5. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	31
5.1. Приложение 1: Въпросник за самооценка на качеството в НСС	31
5.2. Приложение 2: Количествено изследване, процентни разпределения.....	39

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Непрекъснатото подобряване на качеството на статистическите продукти и процеси, както и неговата оценка са приоритетни направления в статистическата дейност на Националната статистическа система (НСС). Качеството на статистическата информация, която се произвежда и разпространява от НСС до голяма степен се определя от качеството на статистическите процеси, внедрени и прилагани от Националния статистически институт (НСИ), органите на статистиката и Българската народна банка (БНБ).

Настоящият анализ представя резултатите от проведената през месец юли 2012 година посредством въпросник самооценка в НСС за прилагането на принципите на Кодекса на европейската статистическа практика, свързани със статистическите процеси. Целта на това изследване беше осигуряване на информация от експертите на НСС относно прилагането на принципи от 7-ми до 10-ти на Кодекса, което ще позволи генериране на обща оценка за качеството на статистическите процеси и набелязване на мерки и насоки за неговото подобрене.

Реализацията на това изследване на качеството на статистическите процеси в НСС е съобразена с опита на НСИ¹, в който оценката на качеството е регулярна практика в статистическия процес в съответствие с регламентите на Европейската комисия (ЕК) и Съвета и изискванията на Евростат.

2. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

2.1. Цели

- ✓ Обща оценка на качеството на статистическите процеси в рамките на Националната статистическа система.
- ✓ Оценка на методологията.
- ✓ Оценка на статистическите процедури.
- ✓ Оценка на натовареността на респондентите.
- ✓ Оценка на ефективността на разходите.
- ✓ Формулиране на изводи и насоки за подобряване на качеството на статистическите процеси в НСС.

2.2. Подход

Обхват:	НСИ, органите на статистиката и БНБ
Средство:	Въпросник за самооценка на качеството на статистическите процеси в НСС
Период:	м. май - м. юли 2012 година
Степен на отговорилите единици:	100 %
Степен на отговаряне на въпросите във въпросника:	80,7%
Обработка на информацията	SPSS (таблици на едномерни и двумерни разпределения/крос-таблици) MS Office/Excel (аналитични таблици, диаграми)

¹ През 2005 г., в НСИ за първи път е приложен въпросникът DESAP и е направена самооценка от експерти на НСИ на качеството на данните на шест статистически области.

Въпросникът за самооценка на качеството на статистическите процеси в НСС е разработен на основата на европейските въпросници за самооценка на качеството на статистическите изследвания „DESAP Self Assessment Checklist for Survey Managers (condensed version)”, Въпросника за внедряване на принципите на Кодекса на европейската статистическа практика (CoP Questionnaire), Въпросника на НСИ за самооценка на качеството (2008) и Въпросника за самооценка на качеството в НСС (2010).

2.3. Характеристики

Отделните принципи на Кодекса на европейската статистическа практика, свързани с качеството на статистическите процеси са оценени посредством следните показатели:

Принцип	Показатели
Обоснована методология	- степен на съответствие на цялостната методологична рамка на изследванията с европейските и други международни стандарти, насоки и добри практики; - степен на последователно и повсеместно прилагане на стандартни понятия, дефиниции и класификации в статистическия процес; - честота на осъвременяване на рамката за съвкупността на изследванията; - използване на национално утвърдени статистически класификации (пряко приложение на приетите европейски класификации) в рамките на статистическия процес; - наличие на политика за назначаване на лица, завършили съответни академични дисциплини; - наличие на политика за продължаващо професионално обучение на персонала; - провеждане на съвместни мероприятия с научната общност с цел подобряване на методологията, ефективността на прилаганите методи и популяризиране на по-добри средства.
Подходящи статистически процедури	- степен на приближение на дефинициите и понятията, използвани от административните източници с тези, използвани за статистически цели; - систематично тестване на въпросниците към статистическите изследвания преди събиране на данните; - оценка на дизайн на изследванията, подбор на извадките и методи за оценка; - дял на изследванията със съществуваща процедура за управление на свръхобхват, недообхват и неправилна класификация на статистическите единици; - честота на преразглеждане и ревизиране на дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка; - мониторинг на събиране, въвеждане и кодиране на

	данни; - дял на изследванията, при които събирането, въвеждането и кодирането на данните се наблюдават редовно и се ревизират според изискванията; - честота на преразглеждане, ревизиране и актуализиране на методи за редактиране и импутация; - наличие на стандартни, утвърдени и прозрачни процедури за извършване на ревизии; - наличие на процедури за документиране на основни ревизии на важни статистически данни; - участие в процеса по определяне на изискванията към информационното съдържание на административните регистри и дизайн на административните данни, използвани за статистически цели; - наличие на подписани споразумения с притежатели на административни данни с установен общ ангажимент за използване на тези данни за статистически цели; - сътрудничество с притежатели на административни данни с цел осигуряване на качество на данните.
Умерена натовареност на респондентите	- производство на абсолютно необходима статистическа информация по обхват и детайлност; - равномерно разпределение на натовареността на респондентите; - дял на изследвания с отчитане натовареността на респондентите; - дял на изследвания, при които се използват електронни средства за получаване на информация от респондентите (e-mail, онлайн, таблети, лаптопи); - дял на изследванията с използване на административни източници, за да се избегне дублирането на информация; - наличие на обмен на данни с други органи на статистиката, за да се избегне дублирането на наблюдения; - наличие на подписани споразумения за обмен на данни с други органи на статистиката, за да се избегне дублирането на наблюдения; - наличие на мерки за свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите; - наличие на официални споразумения, позволяващи свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите.
Ефективност на разходите	- наличие на вътрешно звено/ процедура за наблюдение на използването на ресурсите (финансови и човешки); - наличие на външен орган (без одиторски функции)

	за наблюдение/оценка на използването на ресурсите (финансови и човешки); - оценка (по 4-степенна скала) на степента на оптимизация на производствения потенциал на информационните и комуникационни технологии (ИКТ), използван при събирането, обработването и разпространението на данни; - дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на събиране на данните; - дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на обработване на данните; - дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на разпространение на данните; - наличие на мерки за подобряване пригодността на административните данни за статистически цели с цел ограничаване на преките наблюдения; - наличие на стандартизирани решения за повишаване на ефективността и ефикасността.
--	---

3. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Анализът на резултатите² включва оценка на степента на прилагане на показателите по всеки отделен принцип (от 7-ми до 10-ти), свързан със статистическите процеси, както и обща оценка на всеки от принципите, включени във въпросника. Общите оценки за степента на прилагане на принципите представляват относителни дялове (%) съобразно степените за качество (висока/средна/ниска).

3.1. Обща характеристика на изследваните единици

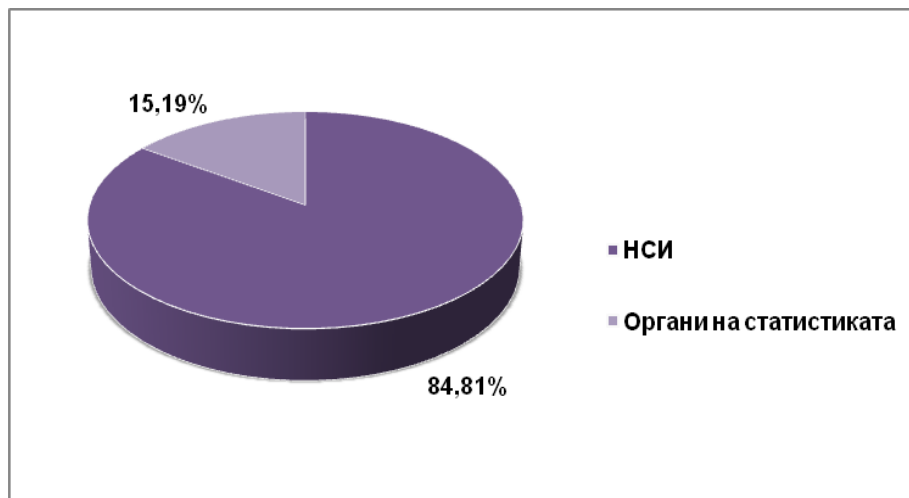
Националната статистическа система включва Националния статистически институт, другите органи на статистиката и БНБ³. Те осъществяват статистическата дейност на държавата, като провеждат периодични или еднократни изследвания, включени в Националната статистическа програма (НСП). Статистическата система на България се базира на: изследвания, при които участват респонденти; изследвания чрез използване на административни източници; сводни разработки; други дейности и статистическа инфраструктура.

Настоящата самооценка е приложена за НСИ, другите органи на статистиката и БНБ.

Националният статистически институт реализира 84,81% от изследванията и дейностите, включени в НСП 2012. Делът на изследванията и дейностите в Раздел втори - План за статистическите дейности на органите на статистиката възлиза на 15,19% от всички задачи, включени в програмата (Фиг. 1).

² В анализа е използван терминът „органи на статистиката” като синоним на „респонденти”, предоставили информацията за самооценката, в т.ч. НСИ и БНБ.

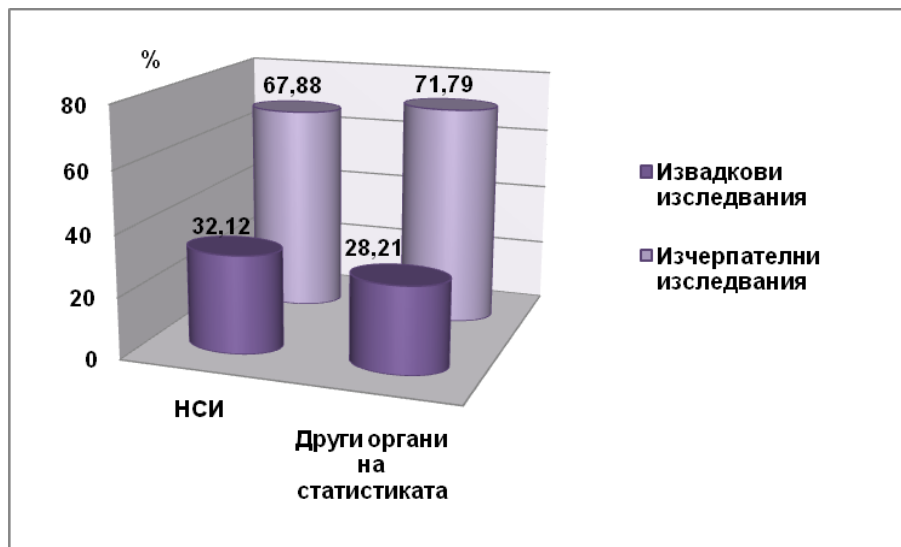
³ Закон за статистиката, Чл. 3 (1) <http://www.nsi.bg/dokument.php?P=64&SP=102&NSP=1#cont>

Фиг. 1. Разпределение на изследванията и дейностите, включени в НСП 2012

3.2. Обща характеристика на изследванията

През 2012 година Националният статистически институт провежда общо 229 статистически изследвания и дейности, включени в НСП. Статистическите изследвания, в които участват респонденти възлизат на 119. Изследванията, при които се използват административни източници са 18, сводните разработки – 42, а другите дейности и статистическата инфраструктура – 50. Особеностите на изследванията/дейностите, провеждани от НСИ са следните:

- Провеждане на изследвания и дейности в областите: демографска и социална статистика; макроикономическа статистика; бизнес статистика; статистика на селското и горското стопанство; многоотраслова статистика; качество, ИКТ, статистическа инфраструктура и други дейности.
- Сътрудничество с партньорите, БНБ, органите на статистиката, потребителите и респондентите в рамките на общата институционална среда.
- Задължително и доброволно участие на респондентите.
- Значителен е дялът на изчерпателните изследвания – 67,88%, а дялът на извадковите изследвания възлиза на 32,12% (Фиг. 2).
- Дялът на изследванията, базирани на административни източници е 7,9%.
- Прилагане на национални класификации, номенклатури и стандарти.
- Разпространение на резултатите от изследванията, включени в НСП – на Интернет страницата на НСИ, общите и специализираните публикации, предоставяне на данни на Евростат, попълване въпросници на други международни организации и предоставяне на информационни услуги.

Фиг. 2. Дял на изследванията и дейностите, по вид съгласно НСП 2012

Органите на статистиката провеждат общо 39 самостоятелни статистически изследвания или събират данни, които са източник на информация за определени изследвания от НСП.

Разработването, производството и разпространението на макроикономическа и финансова статистика е регламентирано в Меморандум за сътрудничество между НСИ, БНБ и Министерство на финансите.

Изследванията/дейностите, провеждани от органите на статистиката се характеризират със следните особености:

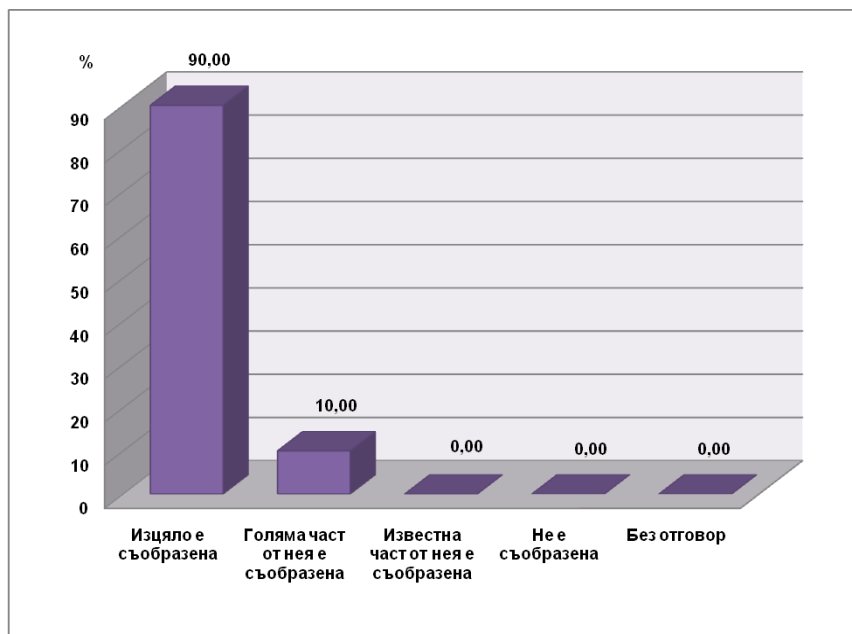
- Съсредоточаване на статистическите изследвания в отделни области - общественото здраве и здравословни и безопасни условия на труд, въздушен и морски транспорт, селско стопанство (относно преброяванията, структурата на земеделските стопанства, производството на земеделски продукти, използването на територията и земното покритие и агро-екологичните показатели) и статистика на опасните отпадъци, както и във външноотърговската статистика и системата Интрастат.
- Сътрудничество с респондентите в рамката на общата институционална среда.
- Задължително участие на респондентите.
- Значителен е дялът на изчерпателните изследвания – 71,79%, а дялът на извадковите изследвания възлиза на 28,21% (Фиг. 2).
- Липса на изследвания, базирани на административни източници.
- Прилагане на национални класификации, номенклатури и стандарти.
- Съобразяване на разпространението на резултатите от изследванията с общите изисквания, включени в НСП - чрез интернет сайтовете на съответните институции, общите и специализирани публикации, предоставяне на данни на Евростат, попълване въпросници на други международни организации и предоставяне на информационни услуги.

Спецификите на изследванията дават отражение при отговарянето по отделните въпроси и формирането на обобщените резултати от самооценката за качеството на статистическите процеси.

3.3. Оценка на принцип 7 „Обоснована методология”

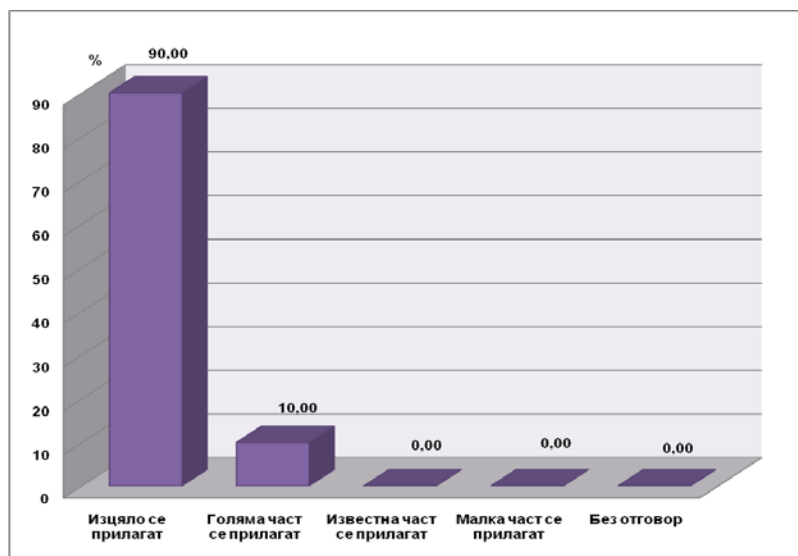
Оценката на степента на съответствие на цялостната методологична рамка на изследванията с европейските и други международни стандарти, насоки и добри практики е удовлетворителна. Преобладаващата част (90%) от изследваните единици от НСС счита, че тя е изцяло съобразена, а останалата част (10%) е на мнение, че голяма част от нея е съобразена (Фиг. 3)

Фиг. 3. Степен на съответствие на цялостната методологична рамка на изследванията с европейските и други международни стандарти, насоки и добри практики

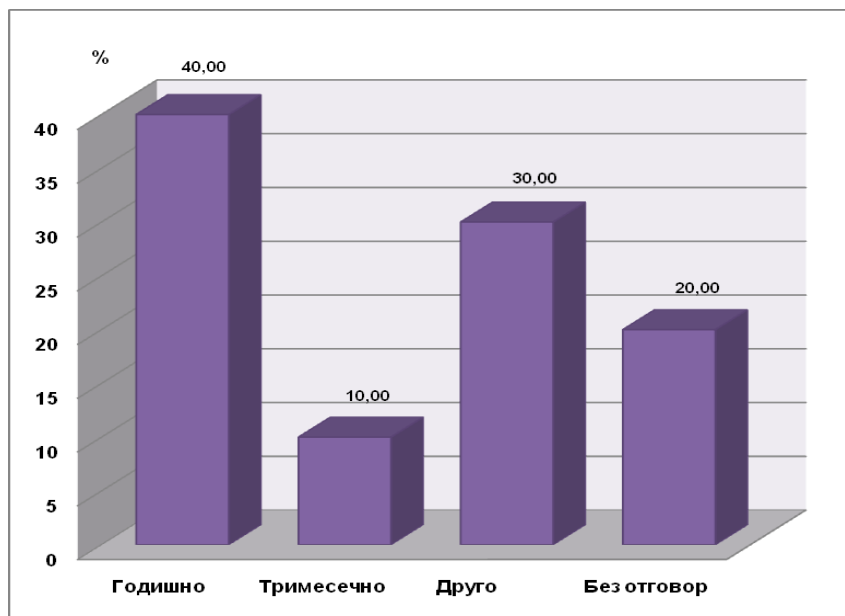
Същата оценка е характерна относно степента на последователно и повсеместно прилагане на стандартни понятия, дефиниции и класификации в статистическия процес 90% от органите на статистиката са потвърдили, че прилагат изцяло, а останалите 10% прилагат голяма част от стандартните понятия, дефиниции и класификации в статистическия процес (Фиг. 4).

Фиг. 4. Степен на последователно и повсеместно прилагане на стандартни понятия, дефиниции и класификации в статистическия процес

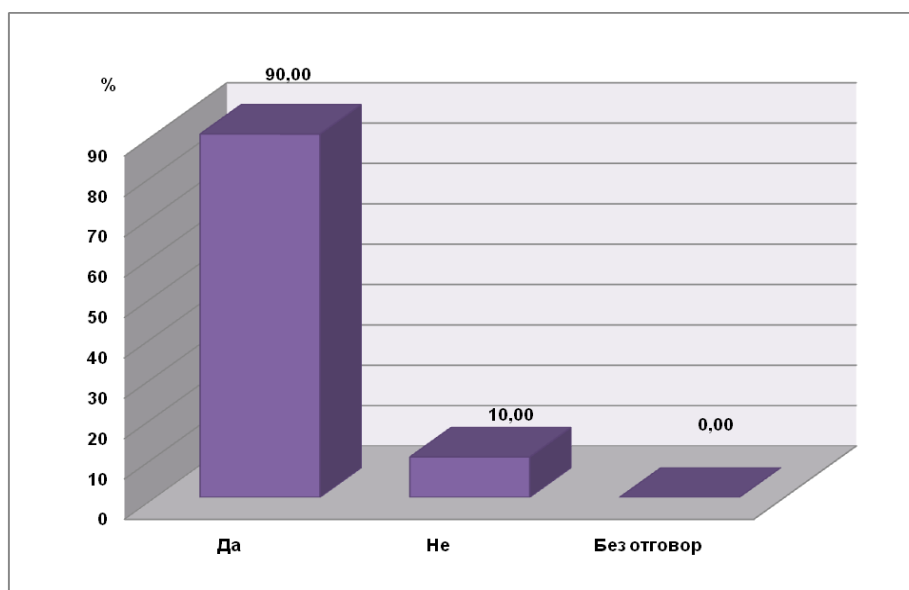
По-голямата част (70%) от изследваните единици от НСС е посочила годишна или друга честота на осъвременяване на рамката за съвкупността на изследванията. За 10% от изследваните единици честотата на осъвременяване на рамката е тримесечна (Фиг. 5).

Фиг. 5. Честота на осъвременяване на рамката за съвкупността на изследванията

При оценката на въпроса „В рамките на статистическия процес използвате ли национално утвърдени статистически класификации, които са пряко приложение на приетите европейски класификации?“ преобладаващата част (90%) от изследваните единици от НСС е дала утвърдителен отговор, т.е. по-голямата част от органите на статистиката използват национално утвърдени статистически класификации (Фиг. 6).

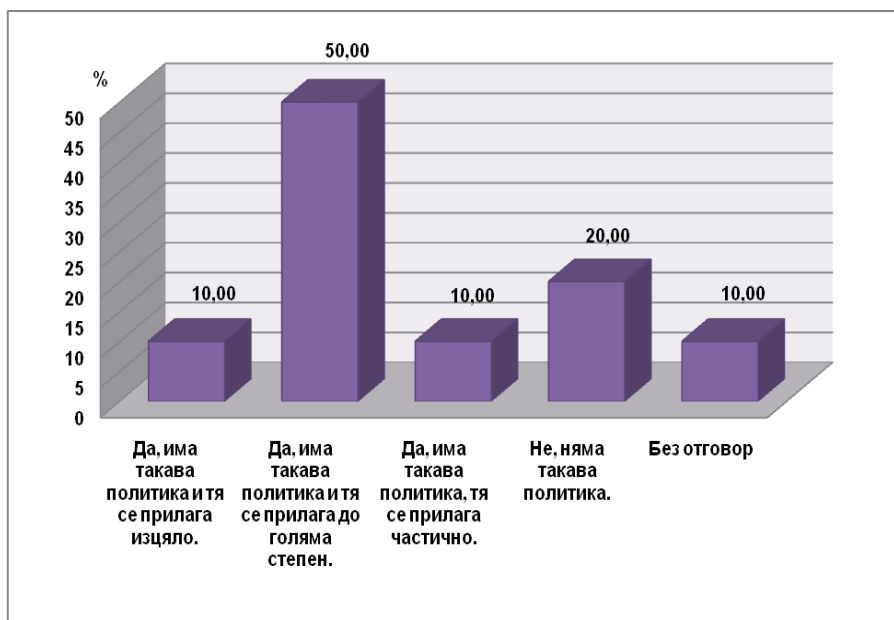
Фиг. 6. Използване на национално утвърдени статистически класификации (пряко приложение на приетите европейски класификации) в рамките на статистическия процес

При оценката на въпроса „Във Вашата институция съществува ли политика за назначаване на лица, завършили съответните академични дисциплини?“ 70% от изследваните единици от НСС са посочили, че разполагат с такава политика като с еднакъв

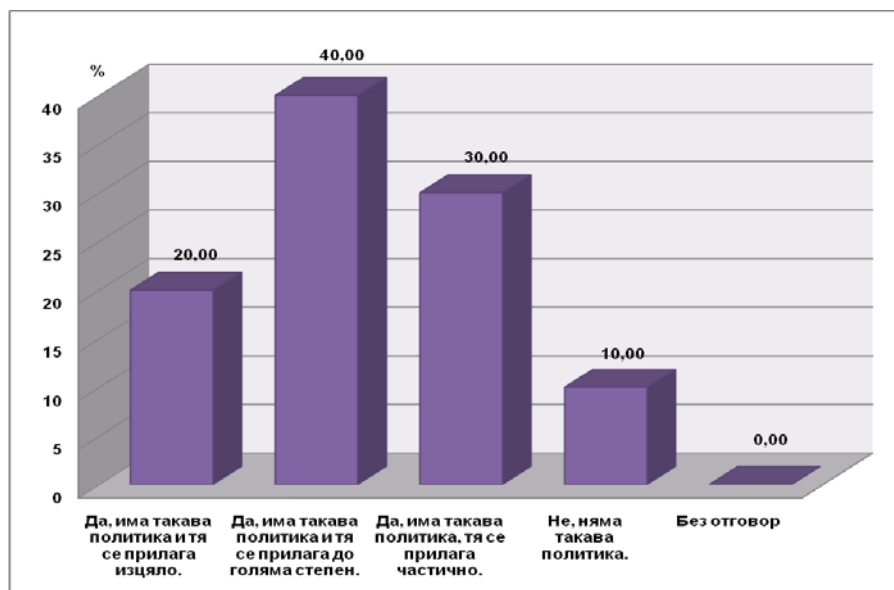
процент (10%) са единиците, при които тази политика се прилага изцяло или съответно частично, а при 50% от единиците - до голяма степен. С такава политика не разполагат една пета от изследваните единици (Фиг. 7).

Фиг. 7. Наличие на политика за назначаване на лица, завършили съответни академични дисциплини

Оценката на характеристиката „наличие на политика за продължаващо професионално обучение на персонала” е удовлетворителна. По-голямата част (90%) от изследваните единици от НСС е посочила утвърдителен отговор като съответно 20% от тях я прилагат изцяло, 40% от наблюдаваните единици – до голяма степен и 30% - частично. 10% от единиците не разполагат с такава политика (Фиг. 8).

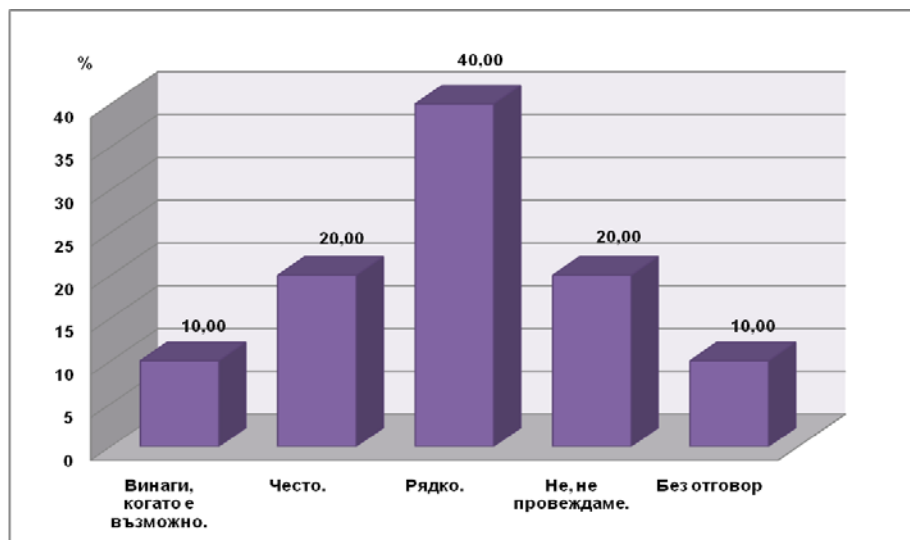
Фиг. 8. Наличие на политика за продължаващо професионално обучение на персонала

По отношение на характеристиката „Провеждане на съвместни мероприятия с научната общност с цел подобряване на методологията, ефективността на прилаганите методи и популяризиране на по-добри средства” 10% от наблюдаваните единици са заявили, че винаги при възможност организират такива мероприятия. Често провеждане на съвместни

мероприятия с научната общност са потвърдили една пета от изследваните единици. 40% са посочили, че рядко организират такива мероприятия. 20% от наблюдаваните единици от НСС не провеждат съвместни мероприятия с научната общност. (Фиг. 9).

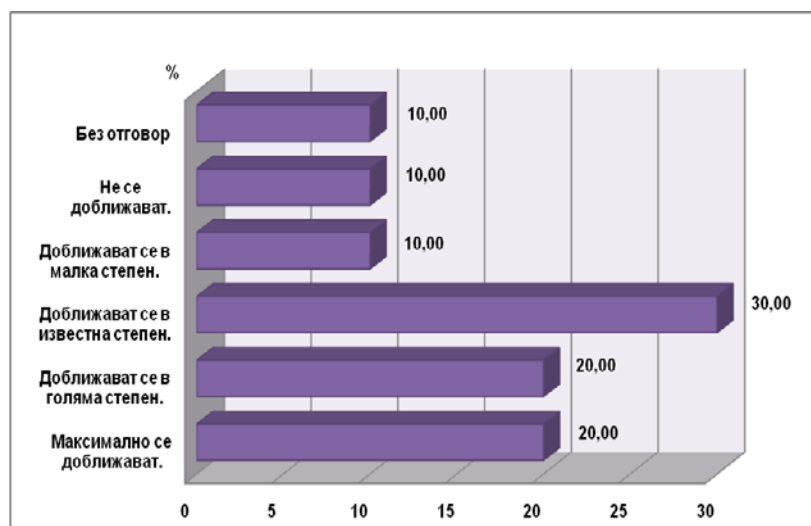
Фиг. 9. Съвместни мероприятия с научната общност

3.4. Оценка на принцип 8 „Подходящи статистически процедури”

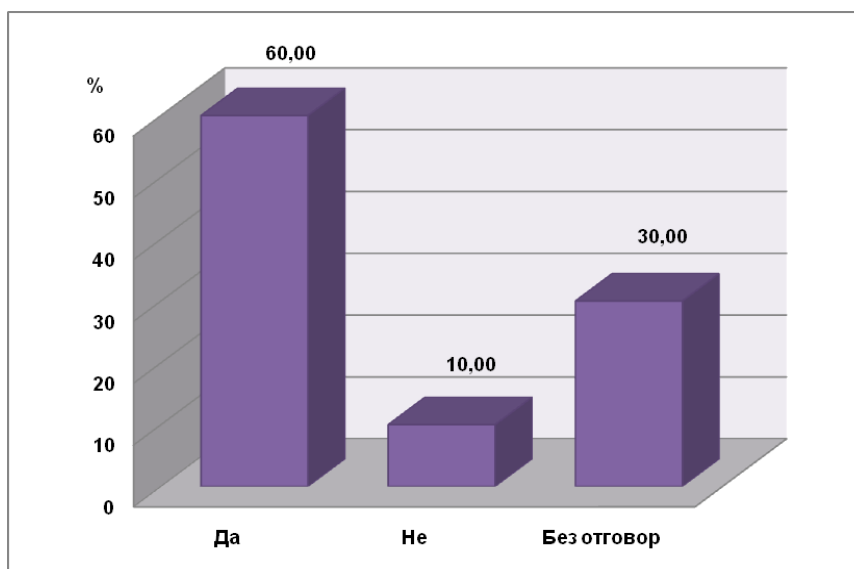
Оценката на степента на приближение на дефинициите и понятията, използвани от административните източници с тези, използвани за статистически цели е удовлетворителна. Преобладаващата част от наблюдаваните единици от НСС (70%) е потвърдила, че дефинициите и понятията от административни източници се доближават до тези, използвани за статистически цели като дяловете на получените оценки за максимална и голяма степен на приближение са съответно равни, т.е. 20%. 30% от наблюдаваните единици са заявили, че дефинициите и понятията от административни източници се доближават в известна степен до тези, използвани за статистически цели. 10% от изследваните единици са посочили малка степен на приближение и също такъв процент от единиците считат, че дефинициите и понятията, използвани от административни източници не се доближават до тези, използвани за статистически цели (Фиг. 10).

Фиг. 10. Степен на приближение на дефинициите и понятията, използвани от административните източници с тези, използвани за статистически цели

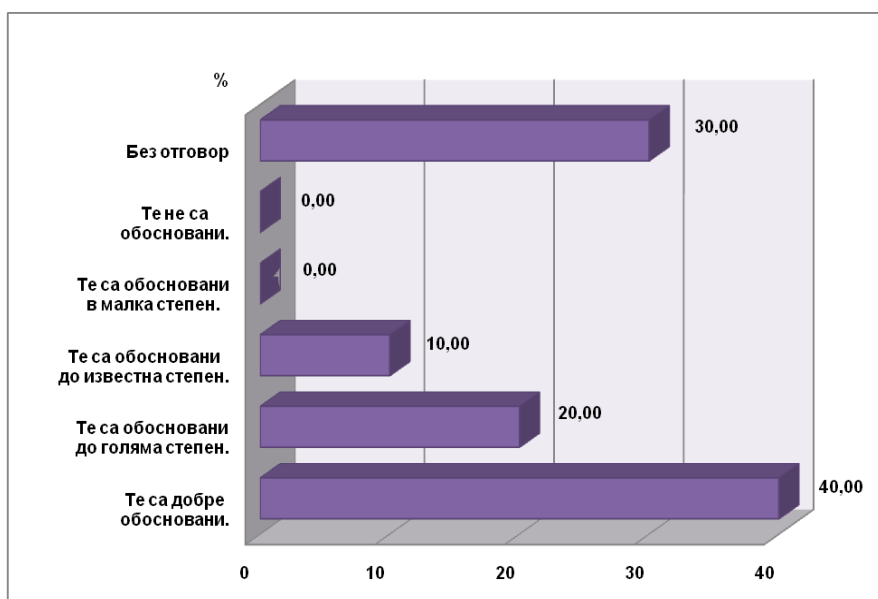
Повече от половината (60%) от наблюдаваните единици са потвърдили, че преди събирането на данните систематично тестват въпросниците към статистическите изследвания. 30% от изследваните единици не са предоставили отговор на този въпрос. Само 10% от единиците са заявили, че не осъществяват такова тестване (Фиг. 11).

Фиг. 11. Систематично тестване на въпросниците към статистическите изследвания преди събиране на данните

При оценка на дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка резултатите показват, че 40% от изследваните единици считат, че същите са добре обосновани. 30% от изследваните единици не са предоставили отговор. Обоснованост до голяма степен се наблюдава при 20% от единиците, а 10% от отговорилите единици са заявили, че дизайнът на изследванията, подборът на извадките и методите за оценка са обосновани до известна степен (Фиг. 12).

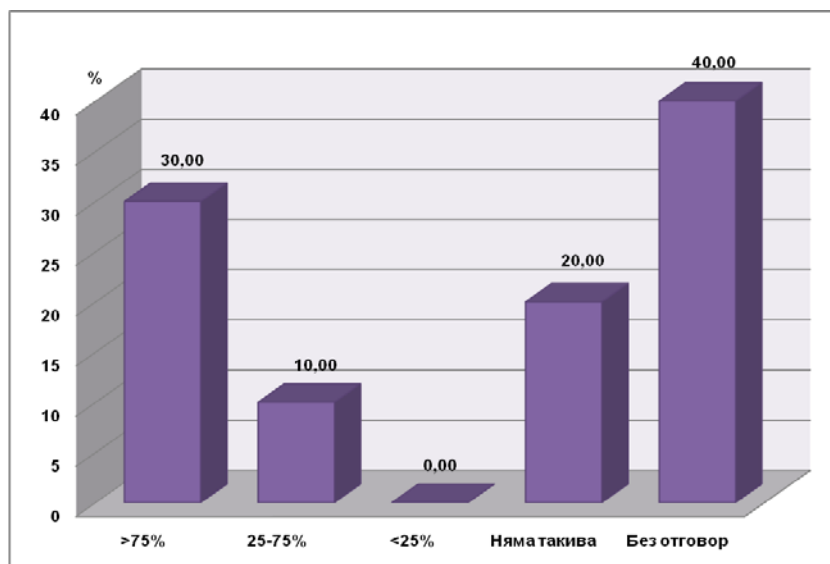
Фиг. 12. Оценка на дизайн на изследванията, подбор на извадките и методи за оценка

Част от изследваните единици от НСС (40%) не са предоставили отговор на въпроса, свързан с изследванията, при които съществува процедура за управление на свръхобхвата,

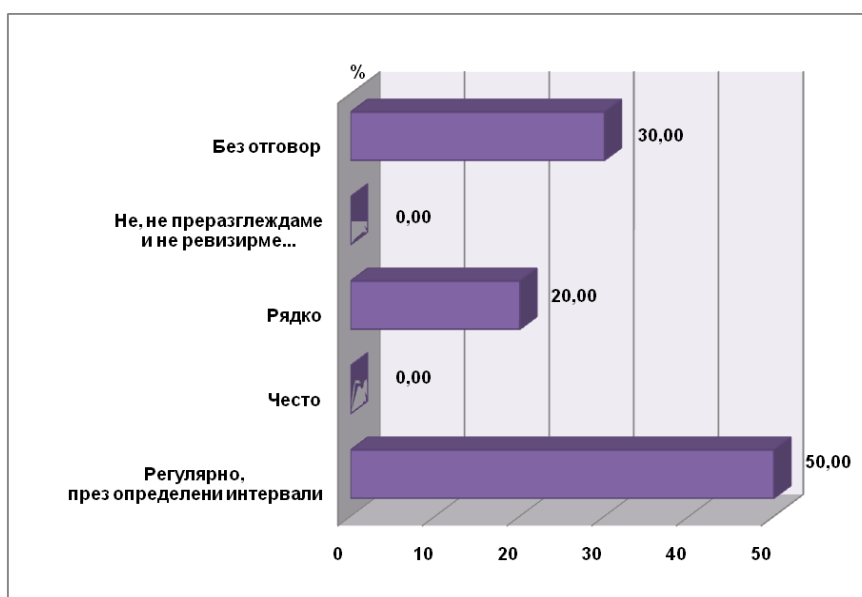
недообхвата и неправилната класификация на статистическите единици. 30% от единиците са посочили, че такава процедура съществува при повече от 75% от техните изследвания. Отрицателни отговори, свързани с липсата на такива изследвания са предоставили 20% от единиците, а 10% от единиците посочват, че процентът на изследванията с такава процедура варира между 25 и 75% (Фиг. 13).

Фиг. 13. Дял на изследванията със съществуваща процедура за управление на свръхобхват, недообхват и неправилна класификация на статистическите единици

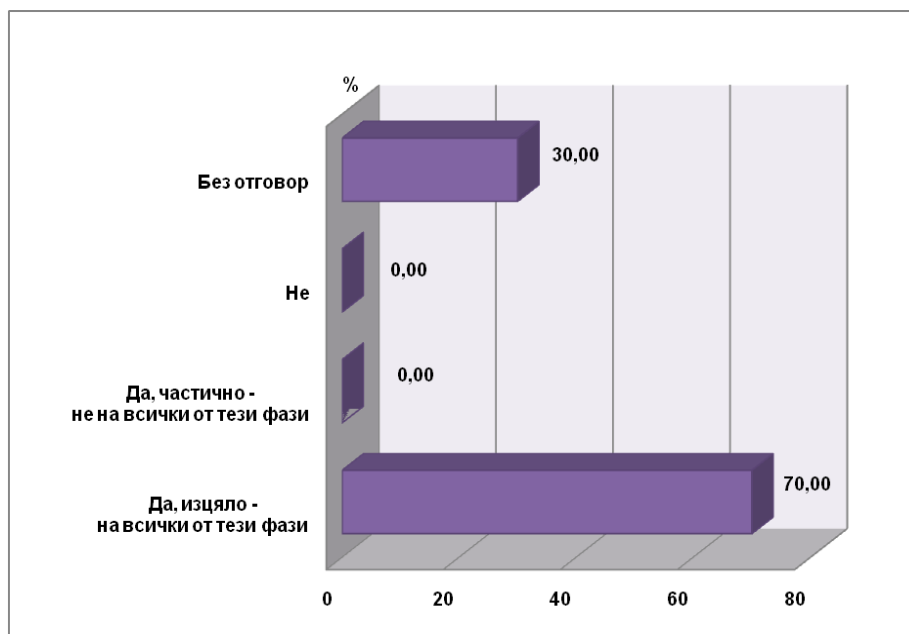
При оценката на въпроса „Каква е честотата на преразглеждане и ревизиране на дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка, прилагани във Вашата институция?“ половината от изследваните единици от НСС са посочили, че дизайнът на изследванията, подборът на извадките и методите за оценка се преразглеждат и ревизират регулярно, през определени периоди от време. 30% от единиците не са предоставили информация. Останалите 20% са заявили, че преразглеждат и ревизират рядко дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка (Фиг. 14).

Фиг.14. Честота на преразглеждане и ревизиране на дизайн на изследвания, подбор на извадки и методи за оценка

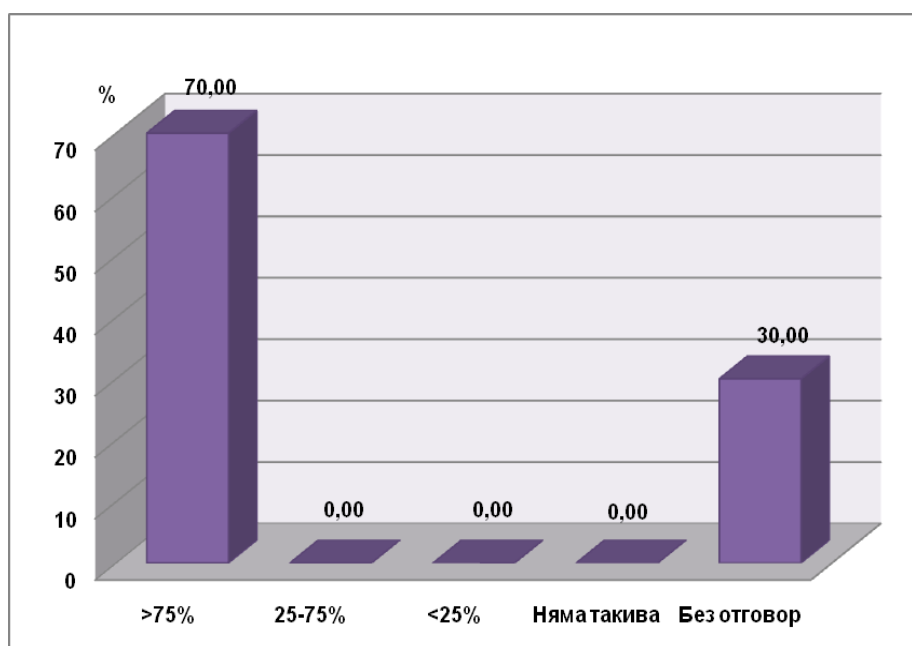
При оценката на въпроса „Извършвате ли мониторинг на събирането, въвеждането и кодирането на данни във Вашата институция?“ 70% от изследваните единици са потвърдили провеждането на мониторинг на всички фази, а останалите 30% – не са посочили отговор. (Фиг. 15).

Фиг. 15. Мониторинг на събиране, въвеждане и кодиране на данни

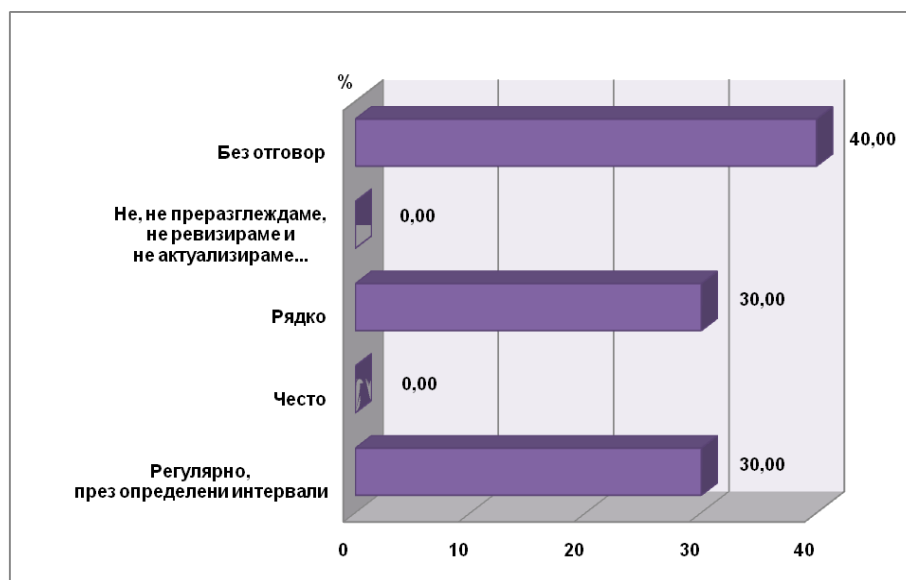
Оценката относно дела на изследванията с редовно наблюдение на събирането, въвеждането и кодирането на данните, както и ревизиране според изискванията е удовлетворителна. 70% от единиците са потвърдили, че при повече от 75% от изследванията, които провеждат, редовно се осъществява такова наблюдение и ревизиране според изискванията. Останалите 30% не са предоставили отговор (Фиг. 16).

Фиг. 16. Дял на изследванията с редовно наблюдение на събиране, въвеждане и кодиране на данните и ревизиране според изискванията

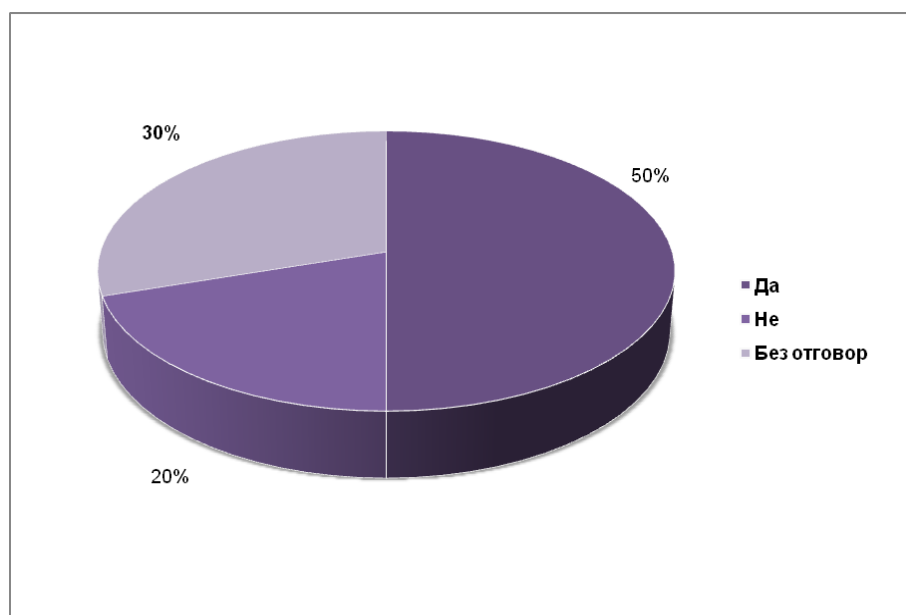
По отношение честотата на преразглеждане, ревизиране и актуализиране на методите за редактиране и импутация 40% от наблюдаваните единици не са отговорили. 30% от наблюдаваните единици са заявили, че редовно, през определени интервали осъществяват такова преразглеждане, ревизиране и актуализиране на методите. Също такъв процент (30%) от единиците са потвърдили, че рядко преразглеждат, ревизират и актуализират методите за редактиране и импутация (Фиг. 17).

Фиг. 17. Честота на преразглеждане, ревизиране и актуализиране на методи за редактиране и импутация

Половината от изследваните единици от НСС осъществяват ревизии по стандартни, утвърдени и прозрачни процедури. 20% от единиците са посочили, че не провеждат такива ревизии, а 30% не са предоставили информация (Фиг. 18).

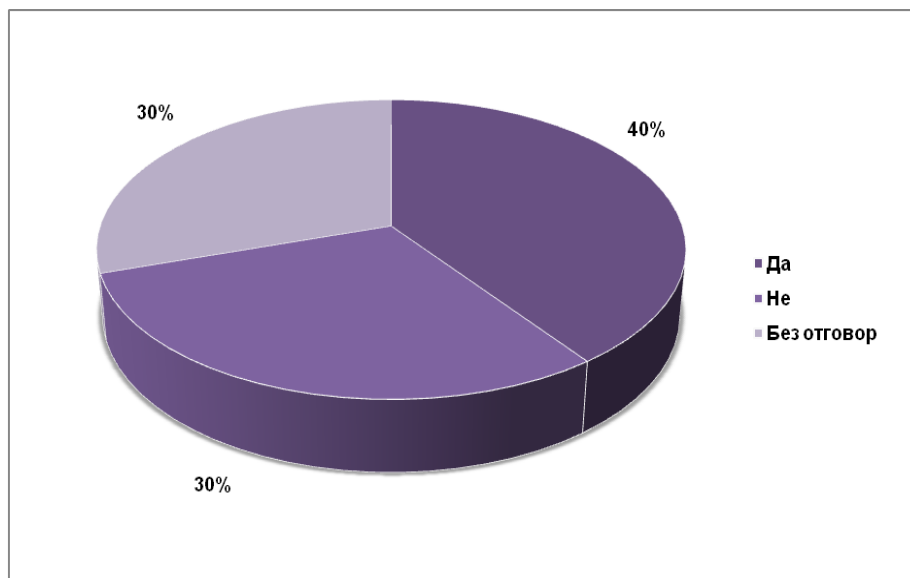
Фиг. 18. Ревизии по стандартни, утвърдени и прозрачни процедури

При оценка на характеристиката „Наличие на процедури за документиране на основни ревизии на важни статистически данни” 40% от наблюдаваните единици са посочили, че разполагат с процедури за документиране на основни ревизии на важни статистически

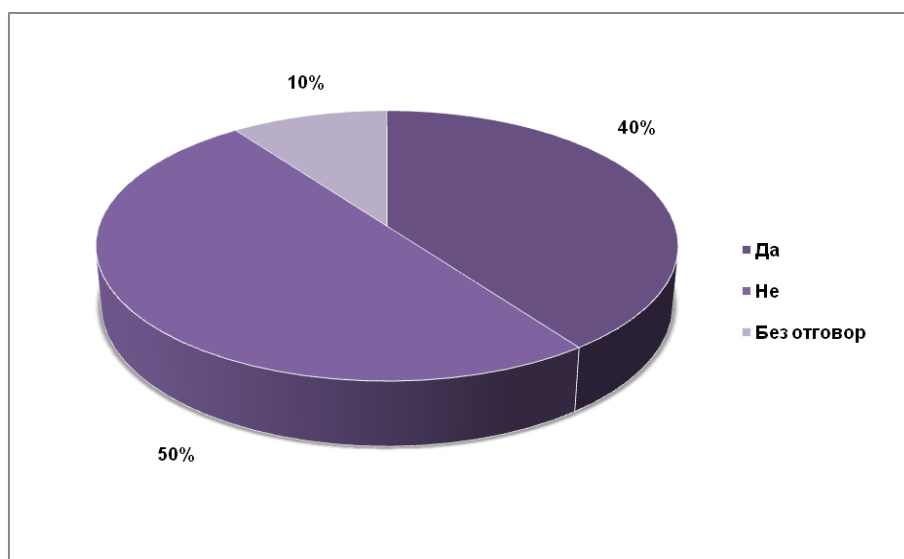
данни. При 30% от единиците липсват такива процедури, а останалата част (30%) не са посочили отговор (Фиг. 19).

Фиг. 19. Наличие на процедури за документирание на основни ревизии на важни статистически данни

Половината от изследваните единици са заявили, че не участват в процеса по определяне на изискванията към информационното съдържание на административните регистри и дизайна на административните данни, използвани за статистически цели. 40% от наблюдаваните единици са потвърдили участието си в този процес, а 10% от тях не са посочили отговор (Фиг. 20).

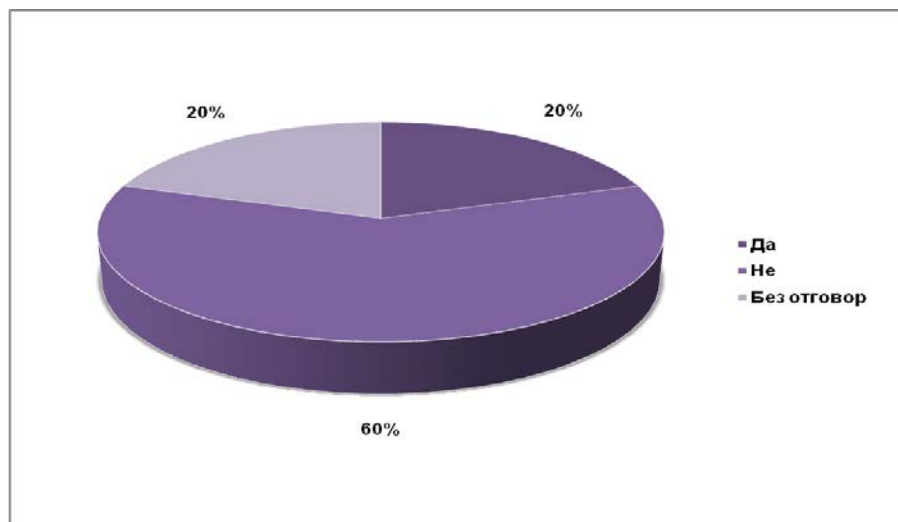
Фиг. 20. Участие в процес по определяне на изисквания към информационно съдържание на административните регистри и дизайн на административните данни, използвани за статистически цели

По отношение на наличието на подписани споразумения за притежатели на административни данни 60% от наблюдаваните единици са посочили, че в техните институции липсват такива споразумения. Такива споразумения с установен общ ангажимент за използване на тези данни за статистически цели съществуват при 20% от

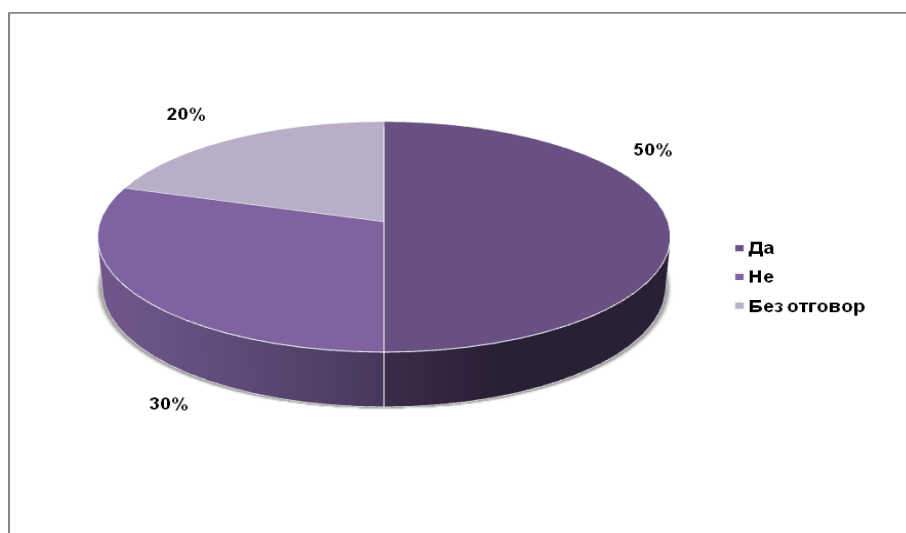
изследваните единици, а останалата част (20%) от единиците не са предоставили информация по този въпрос (Фиг. 21).

Фиг.21. Наличие на подписани споразумения с притежатели на административни данни с установен общ ангажимент за използване на тези данни за статистически цели

Наличието на сътрудничество с притежатели на административни данни с цел осигуряване качеството на данните са потвърдили половината от наблюдаваните единици. При 30% от единиците липсва такова сътрудничество, а 20% от тях не са предоставили отговор (Фиг. 22).

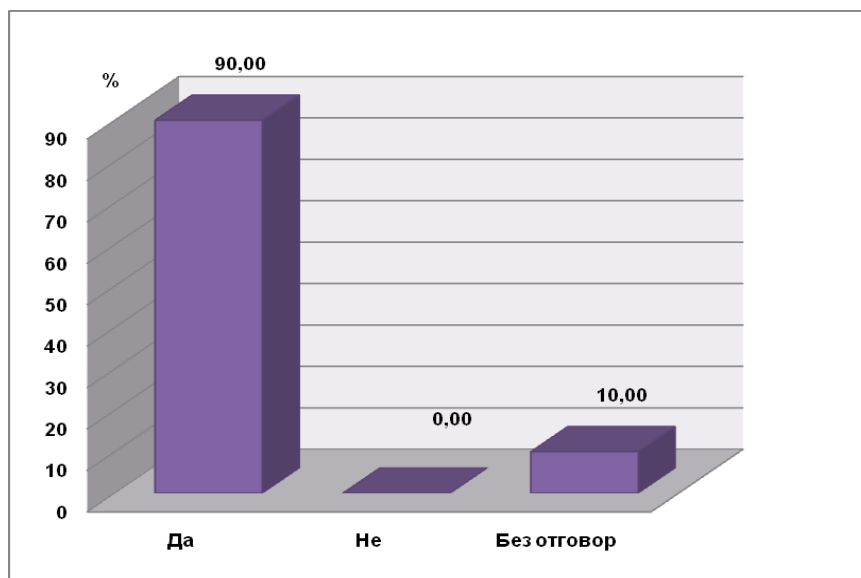
Фиг. 22. Сътрудничество с притежатели на административни данни с цел осигуряване на качество на данните

3.5. Оценка на принцип 9 „Умерена натовареност на респондентите”

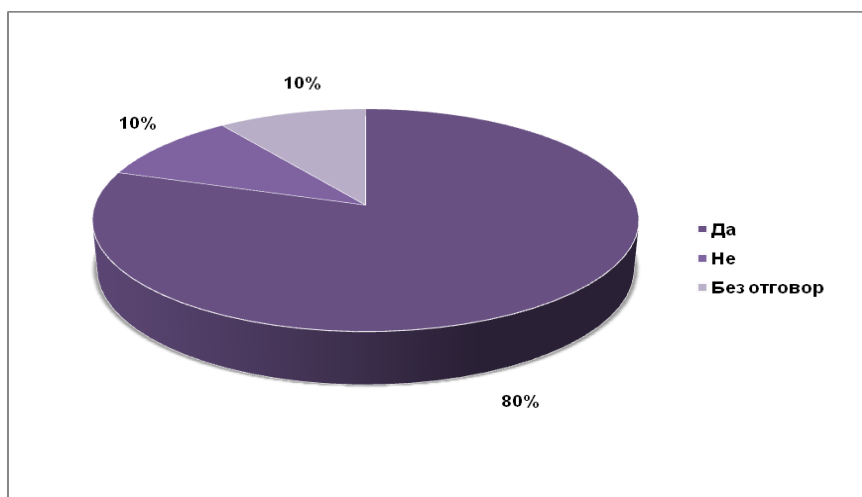
При оценката на въпроса „Статистическата информация, която Вашата институция произвежда, сведена ли е по обхват и детайлност до това, което е абсолютно необходимо?” 90% от наблюдаваните единици са посочили утвърдителен отговор. Останалите 10% от тях не са предоставили информация (Фиг. 23).

Фиг. 23. Производство на абсолютно необходима статистическа информация по обхват и детайлност

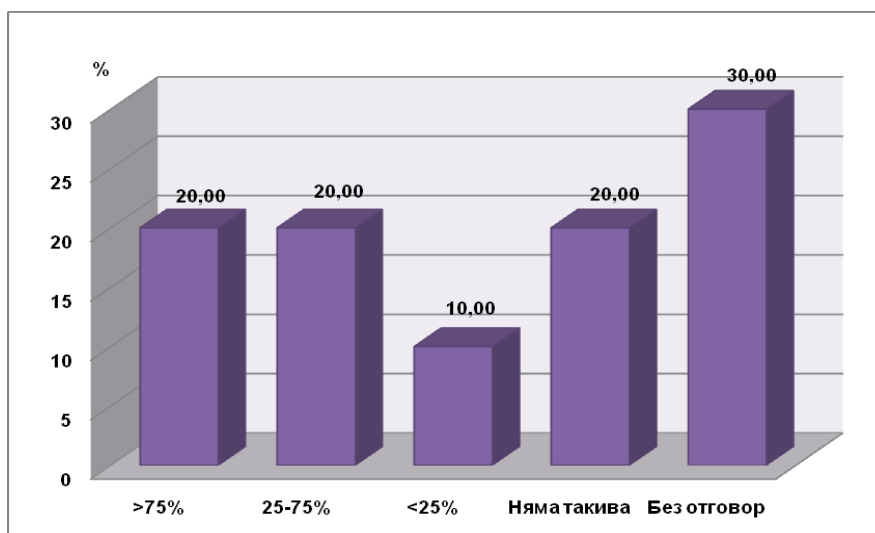
При оценката на въпроса "Смятате ли, че натовареността на респондентите е равномерно разпределена?" 80% от органите на статистиката определят натоварването на респондентите като равномерно предвид задълженията на респондентите за предоставянето на данни, а 10 % от тях не са предоставили отговор (Фиг. 24).

Фиг. 24. Равномерно разпределение на натовареността на респондентите

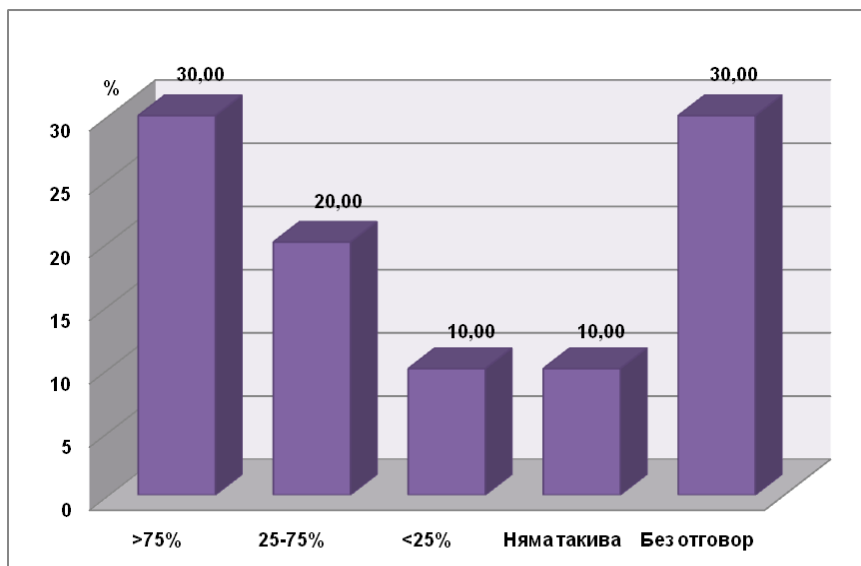
При оценката на натовареността на респондентите с равен дял от по 20% са органите на статистиката, които отчитат натовареността при повече от 75% от изследванията и тези, отчитащи между 25 и 75% от изследванията. Същият процент (20%) е характерен за органите, които са предоставили отрицателен отговор. 30% от наблюдаваните единици не са отговорили, а 10% от органите са на мнение, че делът на изследванията, при които се отчита натовареността е по-малък от 25% (Фиг. 25).

Фиг. 25. Дял на изследвания с отчитане натовареността на респондентите

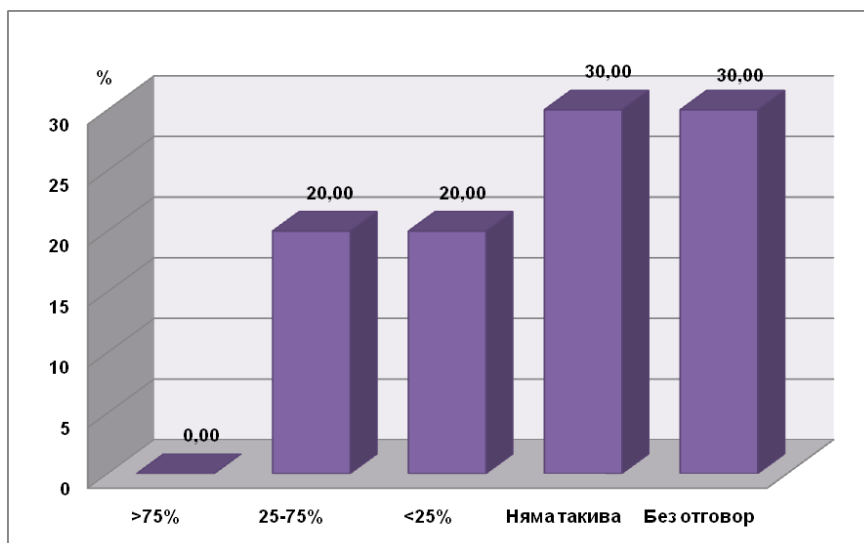
Използването на електронни средства (e-mail, онлайн, таблети, лаптопи) значително съкращава времето за получаване на информацията от респондентите, както и намалява тяхната натовареност. 30% от органите на статистиката са заявили, че делът на изследванията, при които се използват такива електронни средства е по-голям от 75%. При 20 % от наблюдаваните единици делът на изследванията, при които се използват електронни средства е между 25 и 75%. 10% от органите на статистиката са посочили, че делът на изследванията, при които се използват електронни средства е по-малък от 25%. 20% от наблюдаваните единици не използват такива електронни средства, а 30% от органите не са предоставили информация. (Фиг. 26).

Фиг. 26. Дял на изследвания, при които се използват електронни средства за получаване на информация от респондентите (e-mail, онлайн, таблети, лаптопи)

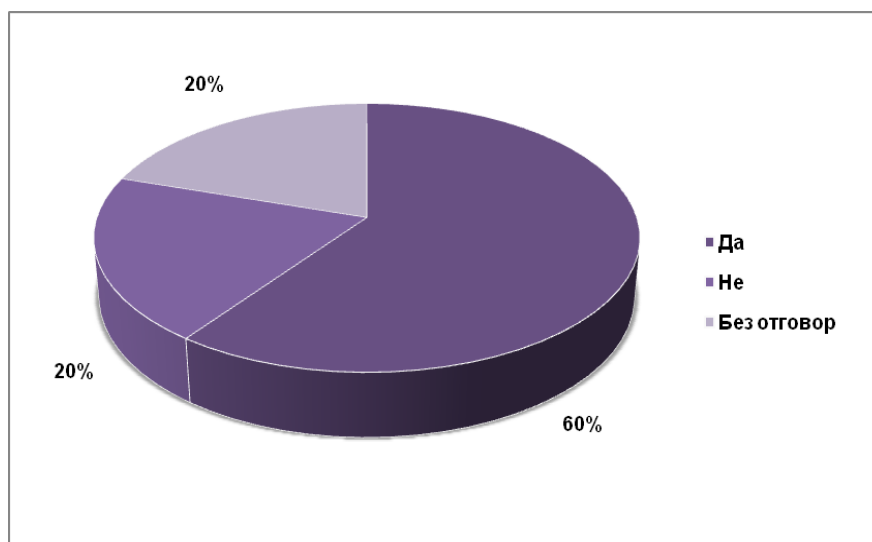
При оценката на въпроса „Какъв е делът на изследванията, при които се използват административни източници с цел избягване на дублирането на исканата информация?“ Еднакъв (20%) е процентът на органите, които са посочили, че делът на изследванията с използване на административни източници е между 25 и 75% и съответно по-малък от 25%. Липсата на такива изследвания е характерна за 30% от наблюдаваните единици, а такъв е и процентът на тези, които не са предоставили отговор (Фиг. 27).

Фиг. 27. Дял на изследванията с използване на административни източници с цел избягване дублирането на информация

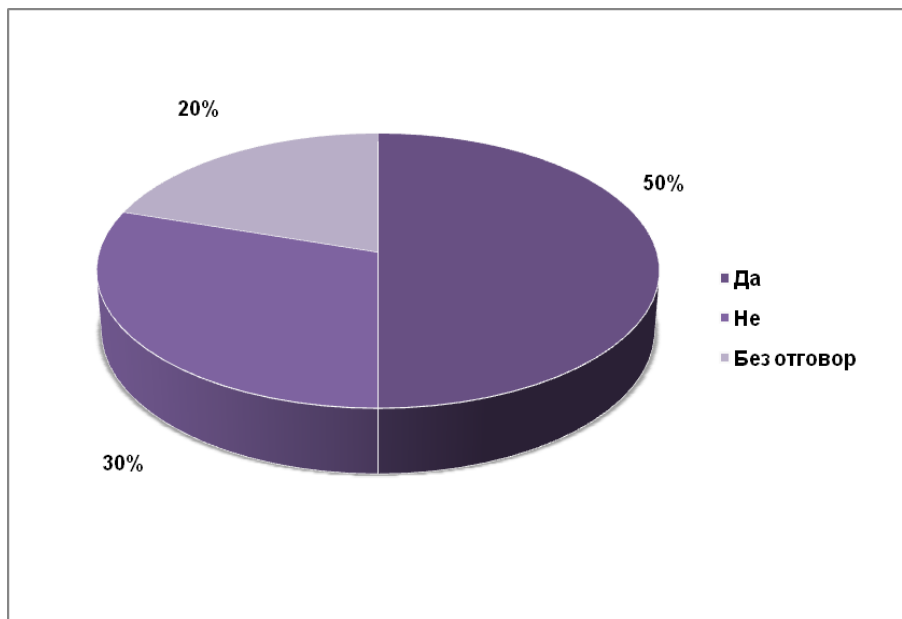
Обменът на данни е важна предпоставка за постигане на по-голяма съгласуваност на дейностите, съкращаване на сроковете за получаване и производство на статистическите данни, повишаване на качеството на събираната информация, осигуряване на по-пълното използване на данни от административни източници и избягването на дублирането на изследванията. 60% от органите на статистиката осъществяват обмен на данни с другите органи на статистиката. При 20% от наблюдаваните единици липсва такъв обмен (Фиг. 28).

Фиг. 28.Наличие на обмен на данни с други органи на статистиката за избягване дублирането на наблюдения

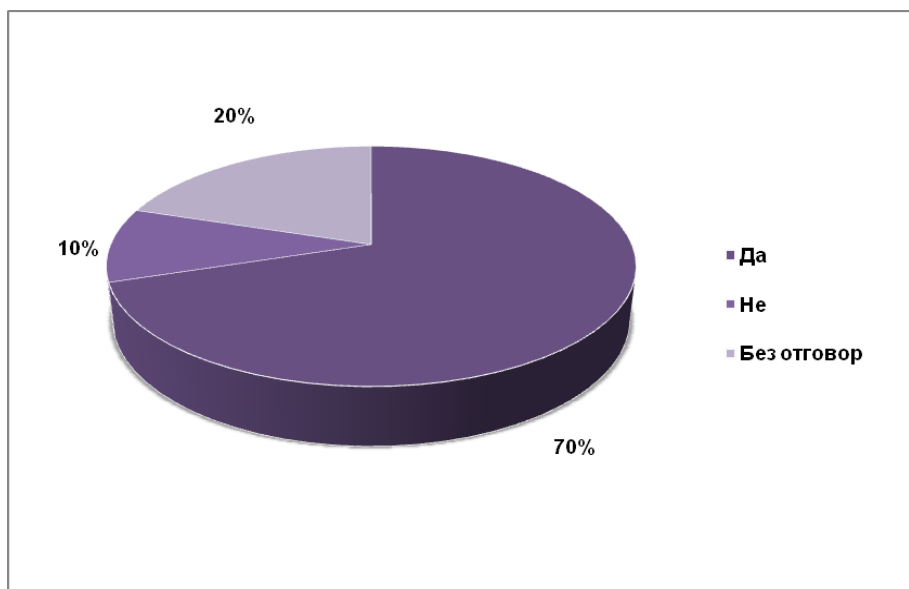
Половината от органите на статистиката са потвърдили, че разполагат с подписани споразумения за обмен на данни с другите органи на статистиката. Такива споразумения не са налични за близо една трета (30%) от наблюдаваните единици (Фиг. 29).

Фиг. 29. Наличие на подписани споразумения за обмен на данни с други органи на статистиката за избягване дублирането на наблюдения

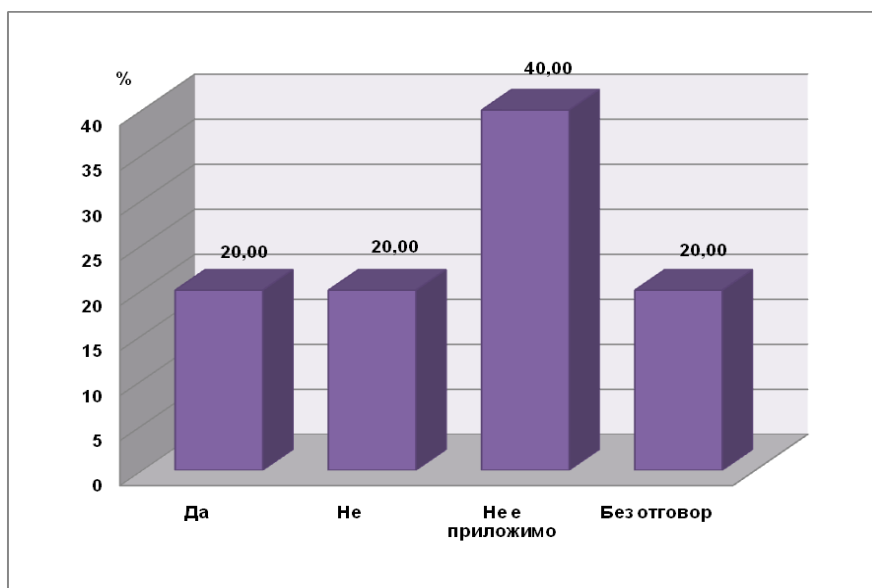
С цел намаляване натовареността на респондентите 70% от органите на статистиката са посочили, че предприемат мерки за свързване на източниците на данни. 10% от наблюдаваните единици все още не са планирали такива мерки (Фиг. 30).

Фиг. 30. Наличие на мерки за свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите

При оценката на въпроса „Имате ли официални споразумения, които да позволяват свързване на източниците на данни с цел намаляване на натовареността на респондентите?“ една пета от органите на статистиката са потвърдили наличието на такива споразумения. Липсата на официални споразумения е характерна за 20% от наблюдаваните единици. Сключването на официални споразумения, позволяващи свързването на източниците на данни не е уместно за 40% от органите на статистиката (Фиг. 31).

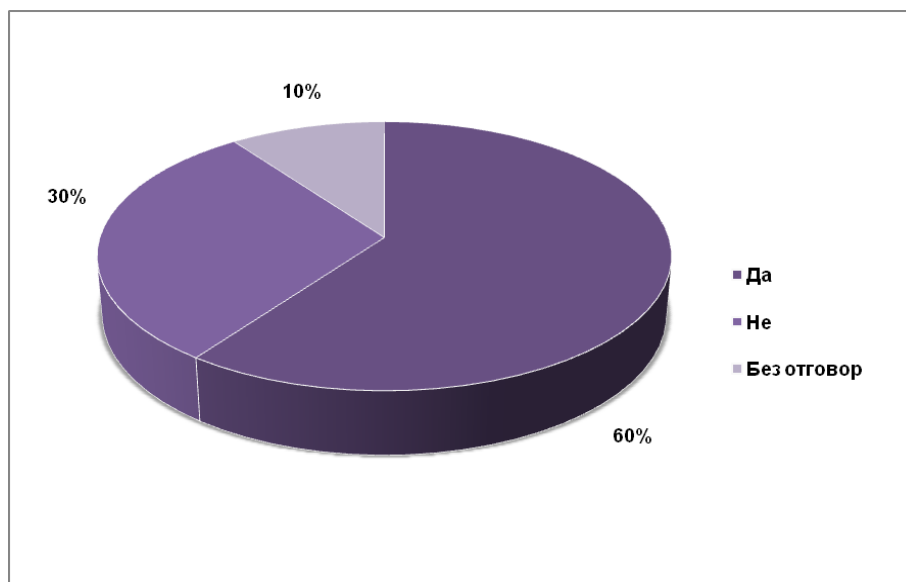
Фиг. 31. Наличие на официални споразумения, позволяващи свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите

3.6. Оценка на принцип 10 „Ефективност на разходите”

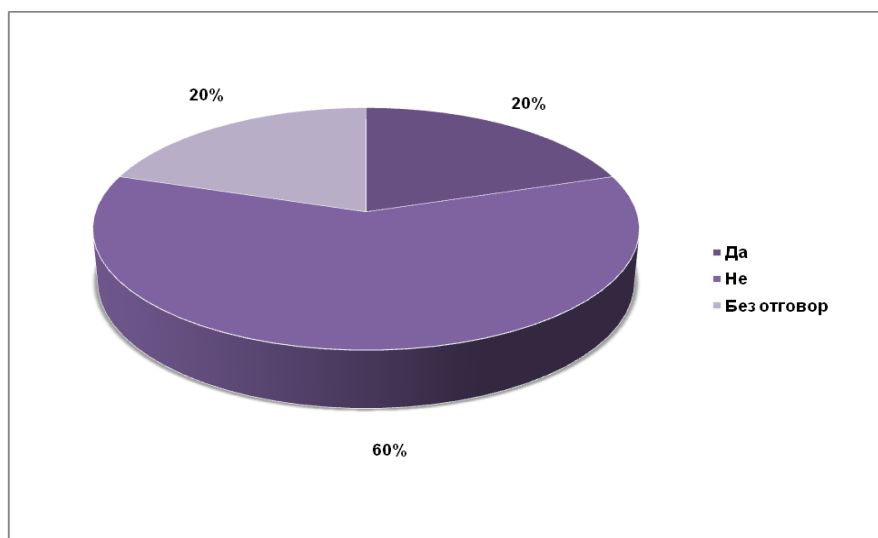
При оценката на въпроса „Във Вашата институция съществува ли вътрешно звено или процедура за наблюдение на използването на ресурсите (финансови и човешки)?” повече от половина от органите на статистиката са отговорили утвърдително. За 30% от наблюдаваните единици е характерна липсата на такова звено или процедура за наблюдение на използването на ресурсите (Фиг. 32).

Фиг. 32. Наличие на вътрешно звено/ процедура за наблюдение на използването на ресурсите (финансови и човешки)

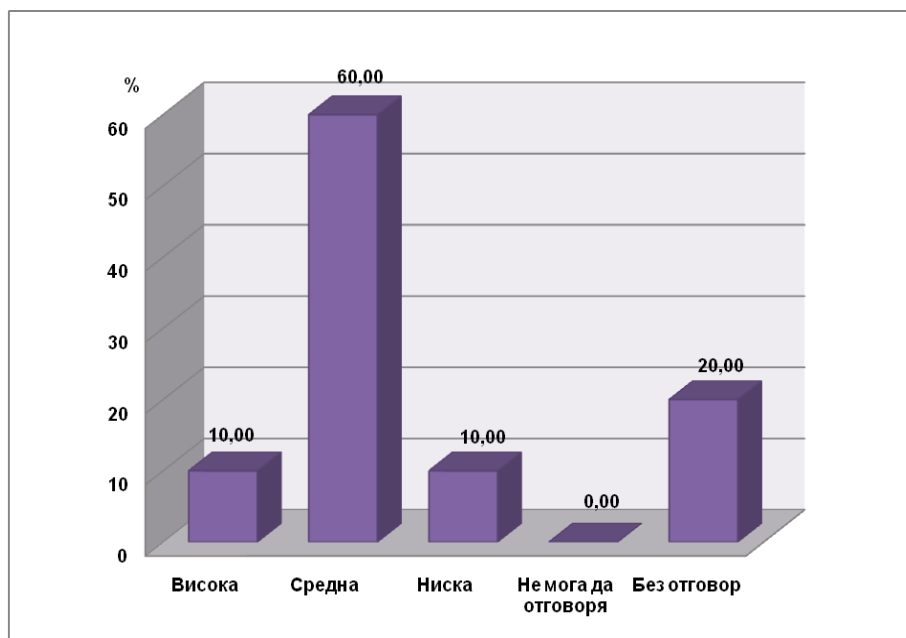
По отношение на характеристиката „Наличие на външен орган (без одиторски функции) за наблюдение/ оценка на използването на ресурсите” повече от половината от органите на статистиката (60%) са посочили отрицателен отговор. Една пета от наблюдаваните единици са потвърдили за наличието на външен орган за наблюдение/оценка на използването на ресурсите (Фиг. 33).

Фиг. 33. Наличие на външен орган (без одиторски функции) за наблюдение/оценка на използването на ресурсите (финансови и човешки)

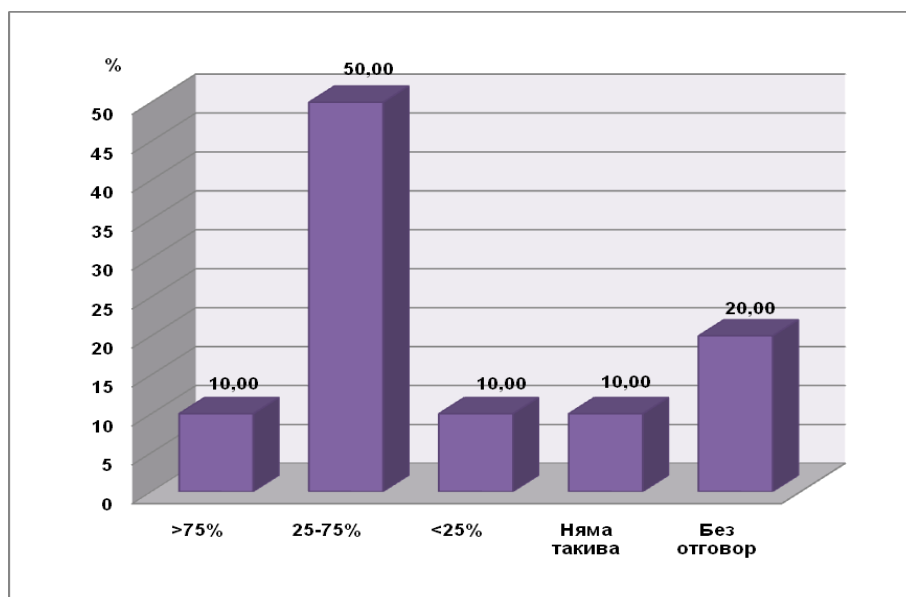
Степента на оптимизация на производствения потенциал на ИКТ в НСС е оценена във въпросника посредством 4-степенна скала. 60% от органите на статистиката са поставили средна оценка. Висока оценка за оптимизирането на производствения потенциал са посочили 10% от наблюдаваните единици. Същият процент е отчетен за изследваните единици, които считат, че степента на оптимизация на производствения потенциал е ниска (Фиг. 34).

Фиг. 34. Оценка по 4-степенна скала на степента на оптимизация на производствения потенциал на ИКТ, използван при събирането, обработването и разпространението на данни

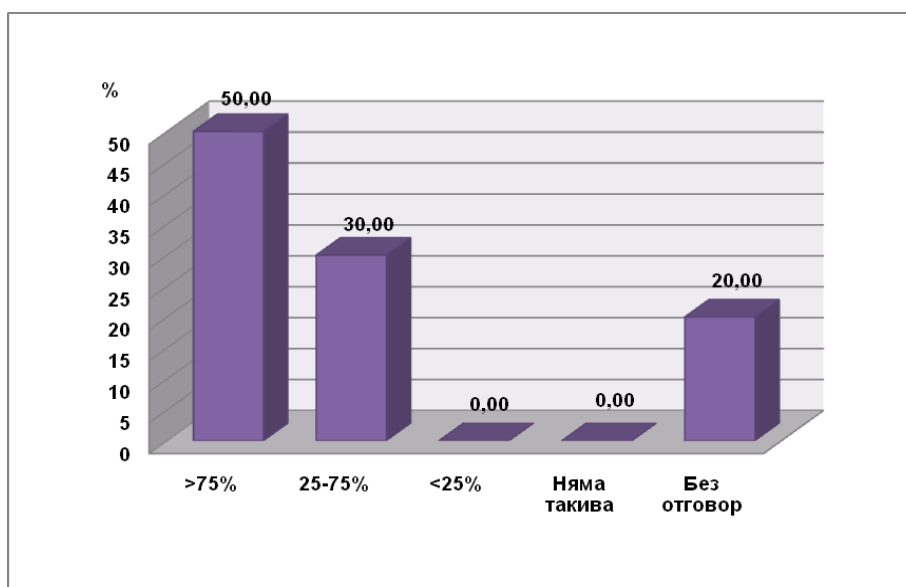
Половината от органите на статистиката са посочили, че делът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на събиране на данни варира между 25 и 75%. Еднакви проценти - от по 10% имат наблюдаваните единици, които считат, че делът на тези изследвания е по-голям от 75% и респективно по-малък от 25%. 10% от органите на статистиката не провеждат изследвания, при които се използват съвременни ИКТ (Фиг.35).

Фиг. 35. Дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на събиране на данните

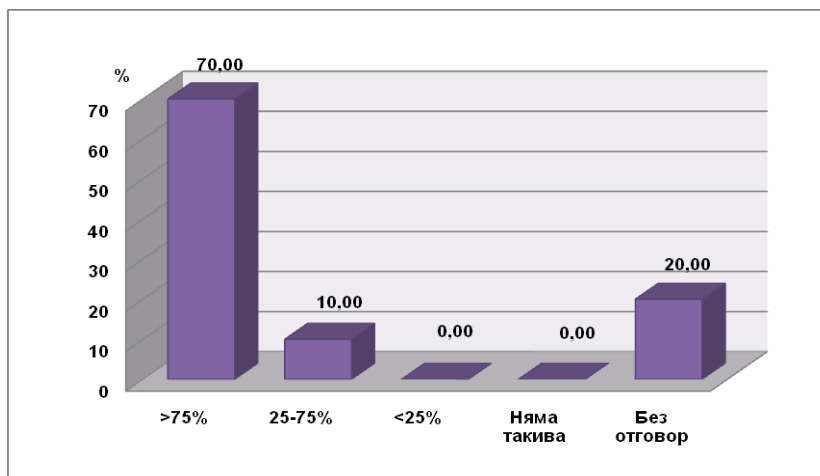
Оценката по отношение на използването на съвременни ИКТ в процеса на обработка на данните е удовлетворителна. Половината от органите на статистиката са посочили, че дялът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ е по-висок от 75%. 30% от наблюдаваните единици са на мнение, че дялът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ за обработка на данните е между 25 и 75% (Фиг. 36).

Фиг. 36. Дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на обработване на данните

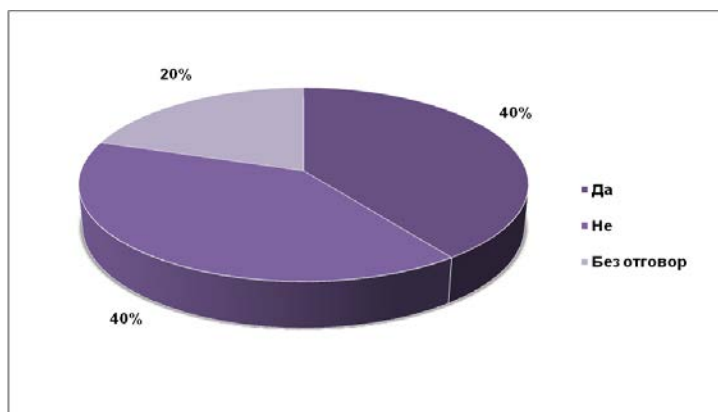
Положителна тенденция се наблюдава по отношение на използването на съвременни ИКТ в процеса на разпространение на данните. 70% от органите на статистиката са заявили, че дялът на изследванията, при които използват съвременни ИКТ при разпространението на данните е по-голям от 75%. Този дял варира между 25 и 75% за 10% от наблюдаваните единици (Фиг. 37).

Фиг. 37. Дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на разпространение на данните

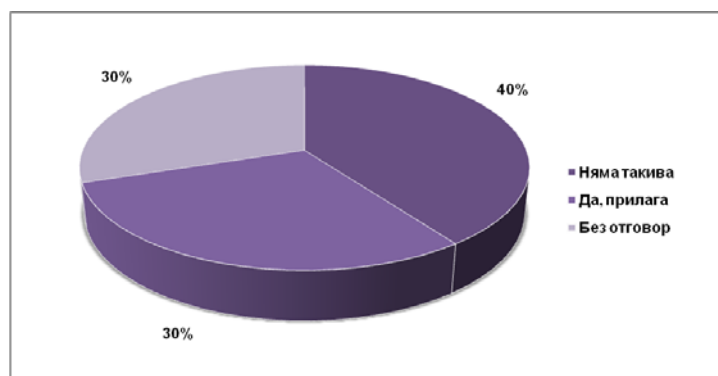
По отношение на характеристиката „Наличие на мерки за подобряване пригодността на административните данни за статистически цели” 40% от органите на статистиката са посочили, че предприемат такива мерки. Такъв е процентът и на тези, които са дали отрицателен отговор (Фиг. 38).

Фиг. 38. Наличие на мерки за подобряване пригодността на административните данни за статистически цели с цел ограничаване на преките наблюдения

Близо една трета от наблюдаваните единици са заявили, че прилагат стандартизирани решения за повишаване на ефективността и ефикасността. При 40% от органите на статистиката такива решения липсват (Фиг. 39).

Фиг. 39. Наличие на стандартизирани решения за повишаване на ефективността и ефикасността

4. ИЗВОДИ

4.1. Обща оценка на принципите

Прегледът на резултатите установява, че на първо място органите на статистиката са поставили висока оценка на принцип 7 „Обоснована методология”, на второ място със средна оценка е принцип 10 „Ефективност на разходите”. Половината от органите на статистиката са оценили със средна оценка и останалите два принципа - „Подходящи статистически процедури” и „Умерена натовареност на респондентите”. Ниска оценка не е характерна за нито един от принципите (Таблица №1).

Таблица №1 Обща оценка на принципите на Кодекса на европейската статистическа практика, свързани с качеството на статистическите процеси

Принцип \ Оценка ⁴	Висока оценка (%)	Средна оценка (%)	Ниска оценка (%)	Без отговор (%)	Индикатори ⁵
Обоснована методология	100,00	0,00	0,00	0,00	6,00
Подходящи статистически процедури	30,00	50,00	0,00	20,00	3,80
Умерена натовареност на респондентите	30,00	50,00	0,00	20,00	3,80
Ефективност на разходите	30,00	60,00	0,00	10,00	4,20
Общ индикатор за качеството⁶					4,45

4.2. Резултати

Анализът на резултатите от самооценката представя качеството на статистическите процеси според показателите по отделните принципи от 7-ми до 10-ти на Кодекса на европейската статистическа практика, както следва:

Обоснована методология

- Преобладаващата част от органите потвърждават, че цялостната методологична рамка на изследванията е изцяло съобразена с европейските и други международни стандарти, насоки и добри практики.
- По-голямата част от органите на статистиката изцяло прилагат последователно и повсеместно стандартните понятия, дефиниции и класификации в статистическия процес.
- Рамката за съвкупността на изследванията в НСС се осъвременява най-често годишно или с друга периодичност.

⁴ Оценките са средни величини на степените за качеството - висока (6), средна (4), ниска (2).

⁵ Компонентните индикатори са средни аритметични от баловите оценки, претеглени със съответния брой на единиците на наблюдение.

I на компонент = Σ (степен 6 x броя на оценките “Висока” + степен 4 x броя на оценките “Средна” + степен 2 x броя на оценките “Слаба”) / общия брой на единиците на наблюдение

⁶ Общият индикатор за качеството е изчислен, като средна аритметична на компонентните индикатори.

- Значителна част от органите на статистиката използват национално утвърдени статистически класификации, които са пряко приложение на приетите европейски класификации в рамките на статистическия процес.
- Политика за назначаване на лица, завършили съответните академични дисциплини е характерна за повечето от органите на статистиката.

Подходящи статистически процедури

- Дефинициите и понятията, използвани от административните източници се доближават до тези, използвани за статистически цели, като близо една трета от единиците са посочили „известна” степен на приближение.
- Повече от половината от органите на статистиката систематично тестват въпросниците към статистическите изследвания преди събирането на данните.
- При оценката на дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка, повечето единици са потвърдили тяхната добра обоснованост.
- Половината от органите на статистиката преразглеждат и ревизират регулярно, през определени интервали дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка.
- Регулярен мониторинг на фазите: събиране, въвеждане и кодиране на данни се осъществява от значителна част от изследваните единици.
- За по-голямата част от органите на статистиката е характерен значителен дял (>75%) на изследванията, при които събирането, въвеждането и кодирането на данните се наблюдават редовно и се ревизират според изискванията.
- Стандартни, утвърдени и прозрачни процедури за извършване на ревизии са характерни за половината от наблюдаваните единици.
- Сътрудничество с притежателите на административни данни с цел осигуряване на качество на данните осъществяват половината от органите на статистиката.

Умерена натовареност на респондентите

- Производство на абсолютно необходима статистическа информация по обхват и детайлност е характерно за преобладаващата част от наблюдаваните единици.
- По-голямата част от органите на статистиката са потвърдили равномерно разпределение на натовареността на респондентите.
- Половината от органите на статистиката разполагат с подписани споразумения за обмен на данни с другите органи на статистиката.
- Повече от половината от органите на статистиката осъществяват обмен на данни с другите органи на статистиката за избягване дублирането на наблюдения.
- Значителна част от наблюдаваните единици предприемат мерки за свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите.

Ефективност на разходите

- По-голямата част от органите на статистиката разполагат с вътрешно звено/процедура за наблюдение на използването на ресурсите (финансови и човешки).
- Повече от половината от органите на статистиката оценяват като „средна” степента на оптимизация на производствения потенциал на ИКТ, използван при събирането,

обработването и разпространението на данни (използвана е 4-степенна скала за оценка).

- Половината от органите на статистиката са посочили, че делът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на събиране на данните е между 25 и 75%.
- Половината от органите на статистиката са посочили, че делът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на обработката на данните е по-висок от 75%.
- Значителна част от органите на статистиката са заявили, че делът на изследванията, при които използват съвременни ИКТ в процеса на разпространение на данните е по-голям от 75%.

Общи оценки на принципите

- Не са посочени ниски оценки за принципите;
- Най-високо е оценен принцип 7 „Обоснована методология”;
- Най-ниско са оценени принцип 8 „Подходящи статистически процедури” и принцип 9 „Умерена натовареност на респондентите” в сравнение с общите оценки за другите принципи.

4.3. Насоки за подобрене

Пред НСС стоят следните предизвикателства и възможности за подобрене на качеството на статистическите процеси:

- Подобряване на степента на изпълнение на показателите на принципите, получили средни оценки.
- Провеждане на съвместни мероприятия с научната общност с цел подобряване на методологията, ефективността на прилаганите методи и популяризиране на по-добри средства.
- Разширяване дела на изследванията със съществуваща процедура за управление на свръхобхват, недообхват и неправилна класификация на статистическите единици.
- Засилване на участието на органите на статистиката в процеса по определяне на изискванията към информационното съдържание на административните регистри и дизайна на административните данни, използвани за статистически цели.
- По-широко прилагане на процедури за документиране на основни ревизии на важни статистически данни.
- Засилване на сътрудничеството с притежатели на административни данни и подписване на официални споразумения с установен общ ангажимент за използване на тези данни за статистически цели.
- Разширяване използването на административни данни за статистически цели.
- Разширяване дела на изследванията, при които се отчита натовареността на респондентите.
- Разширяване на дела на изследванията, при които се използват електронни средства за получаване на информация от респондентите (e-mail, онлайн, таблети, лаптопи).

- Разширяване на дела на изследванията с използване на административни източници с цел избягване дублирането на информация.
- Увеличаване на броя на сключените официални споразумения, позволяващи свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите.
- Предприемане на необходимите мерки за създаване на вътрешен орган (без одиторски функции) за наблюдение/оценка на използването на ресурсите (финансови и човешки).
- По-висока степен на съобразяване на разходите с ползите от получените статистически данни.
- Изграждане на ефективни връзки с респондентите и въвеждане на система за измерване и проследяване на натовареността им.
- Разширяване на мерките за подобряване пригодността на административните данни за статистически цели с цел ограничаване на преките наблюдения.
- Прилагане на стандартизирани решения за повишаване на ефективността и ефикасността.

4.4. Някои коментари по принципите

В рамките на НСС статистическият процес обхваща различни фази като не всички от тях са застъпени при производството на статистическите данни, т.е само част от тях са характерни едновременно за НСИ, органите на статистиката и БНБ. Поради тази причина някои от въпросите, включени във въпросника (по-специално свързаните с принцип 8) се оказват неприложими за част от органите на статистиката, чието статистическо производство не преминава през определена фаза.

5. ПРИЛОЖЕНИЯ

5.1. Приложение 1: Въпросник за самооценка на качеството в НСС

Качеството на статистическата информация, която се разработва, произвежда и разпространява от Националната статистическа система (НСС) до голяма степен се определя от качеството на статистическите процеси, внедрени и прилагани от НСИ, органите на статистиката и Българската народна банка.

С настоящия въпросник се извършва самооценка на НСС относно прилагането на принципи от 7 до 10 на Кодекса на европейската статистическа практика, свързани със статистическите процеси.

Въпросникът включва следните типове въпроси:

- а) Затворени
- б) Със степенна скала за оценка
- в) Въпроси с възможност за свободен отговор (коментар)

**Въпросник за самооценка
за прилагане на принципи от 7 до 10
на Кодекса на европейската статистическа практика:**

**Принцип 7 „Обоснована методология”
Принцип 8 „Подходящи статистически процедури”
Принцип 9 „Умерена натовареност на респондентите”
Принцип 10 „Ефективност на разходите”**

Раздел I. Идентификационна част

Институция:	
Дирекция/Отдел:	
Лице/а за контакт;	1.
E-mail:	2.

Раздел II. Качество на статистическите процеси в НСС

II. Принцип 7: Обоснована методология. Обоснованата методология предопределя качеството на статистиката. Това изисква подходящи инструменти, процедури и експертен опит.

II. 7.1	До каква степен цялостната методологична рамка на изследванията, провеждани от Вашата институция е съобразена с европейските и други международни стандарти, насоки и добри практики?	1. Изцяло е съобразена	☐
		2. Голяма част от нея е съобразена	☐
		3. Известна част от нея е съобразена	☐
		4. Не е съобразена	☐
II. 7.2	В статистическия процес прилагат ли се последователно и повсеместно стандартните понятия, дефиниции и класификации?	1. Изцяло се прилагат	☐
		2. Голяма част се прилагат	☐
		3. Известна част се прилагат	☐
		4. Малка част се прилагат	☐
II. 7.3	Колко често се осъвременява рамката за съвкупността на изследванията?	1. Годишно	☐
		2. Тримесечно	☐
		3. Друго: (моля посочете)	☐
II. 7.4	В рамките на статистическия процес използвате ли национално утвърдени статистически класификации, които са пряко приложение на приетите европейски класификации?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II. 7.5	Във Вашата институция съществува ли политика за назначаване на лица, завършили съответните академични дисциплини?	1. Да, има такава политика и тя се прилага изцяло.	☐
		2. Да, има такава политика и тя се прилага до голяма степен.	☐
		3. Да, има такава политика, тя се прилага частично.	☐
		4. Не, няма такава политика.	☐
II. 7.6	Съществува ли във Вашата институция политика за продължаващо професионално обучение на персонала?	1. Да, има такава политика и тя се прилага изцяло.	☐
		2. Да, има такава политика и тя се прилага до голяма степен.	☐
		3. Да, има такава политика, тя се прилага частично.	☐
		4. Не, няма такава политика.	☐

II. 7.7	Провеждате ли съвместни мероприятия с научната общност с цел подобряване на методологията, ефективността на прилаганите методи и популяризиране на по-добри средства?	1. Винаги, когато е възможно.	☐	
		2. Често.	☐	
		3. Рядко.	☐	
		4. Не, не провеждаме.	☐	
Вашият коментар за принцип 7 „Обоснована методология”: <i>Моля, посочете как оценявате този принцип във Вашата практика и какъв е Вашият подход за неговото подобряване.</i>				
II. Принцип 8: Подходящи статистически процедури. Подходящите статистически процедури, прилагани от събирането на данните до валидирането на данните, са в основата на качеството на статистиката.				
II. 8.1	В каква степен дефинициите и понятията, използвани от административните източници се доближават до тези, използвани за статистически цели?	1. Максимално се доближават.	☐	
		2. Доближават се в голяма степен.	☐	
		3. Доближават се в известна степен.	☐	
		4. Доближават се в малка степен.	☐	
		5. Не се доближават.	☐	
II. 8.2	Въпросниците към статистическите изследвания тестват ли се систематично преди събирането на данните?	1. Да	☐	
		2. Не	☐	
II. 8.3.1	Оценете дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка, прилагани във Вашата институция.	1. Те са добре обосновани.	☐	
		2. Те са обосновани до голяма степен.	☐	
		3. Те са обосновани до известна степен.	☐	
		4. Те са обосновани в малка степен.	☐	
		5. Те не са обосновани.	☐	
II. 8.3.2	Какъв е делът на изследванията, при които съществува процедура за управление на свръхобхвата, недообхвата и неправилна класификация на статистическите единици?	1. >75%	☐	
		2. 25-75%	☐	
		3. <25%	☐	
		4. Няма такива	☐	

II. 8.3.3	Каква е честотата на преразглеждане и ревизиране на дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка, прилагани във Вашата институция?	1. Регулярно, през определени интервали	☐
		2. Често	☐
		3. Рядко	☐
		4. Не, не преразглеждаме и не ревизирме дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка	☐
II. 8.4.1	Извършвате ли мониторинг на събирането, въвеждането и кодирането на данни във Вашата институция?	1. Да, изцяло - на всички от тези фази	☐
		2. Да, частично - не на всички от тези фази	☐
		3. Не	☐
II 8.4.2	Какъв е дялът на изследванията, при които събирането, въвеждането и кодирането на данните редовно се наблюдават и ревизират според изискванията?	1. >75%	☐
		2. 25-75%	☐
		3. <25%	☐
		4. Няма такива	☐
II. 8.5	Оценете честотата на преразглеждане, ревизиране и актуализиране на методите за редактиране и импутация във Вашата организация.	1. Регулярно, през определени интервали	☐
		2. Често	☐
		3. Рядко	☐
		4. Не, не преразглеждаме, не ревизираме и не актуализираме методите за редактиране и импутация	☐
II. 8.6.1	Извършвате ли ревизиите във Вашата институция по стандартни, утвърдени и прозрачни процедури?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II 8.6.2	Имате ли процедури за документиране на основните ревизии на важни статистически данни?	1. Да	☐
		2. Не	☐

II. 8.7	Участвате ли в процеса по определяне на изискванията към информационното съдържание на административните регистри и дизайна на административните данни, които се използват за статистически цели от Вашата институция?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II. 8.8	Има ли Вашата институция подписани споразумения с притежателите на административни данни, в които се установява общ ангажимент за използване на тези данни за статистически цели?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II. 8.9	Осъществява ли Вашата институция сътрудничество с притежателите на административни данни с цел осигуряване на качеството на данните?	1. Да	☐
		2. Не	☐
Вашият коментар за принцип 8 „Подходящи статистически процедури”: <i>Моля, посочете как оценявате този принцип във Вашата практика и какъв е Вашият подход за неговото подобряване.</i>			
II. Принцип 9: Умерена натовареност на респондентите. Натовареността при отчитане е пропорционална на нуждите на потребителите и не е прекомерна по отношение на респондентите. Статистическите органи наблюдават натовареността на респондентите и определят цели за нейното намаляване във времето.			
II. 9.1	Статистическата информация, която Вашата институция произвежда, сведена ли е по обхват и детайлност до това, което е абсолютно необходимо?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II. 9.2.1	Смятате ли, че натовареността на респондентите е равномерно разпределена?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II. 9.2.2	Какъв е делът на изследванията, при които се отчита натовареността на респондентите?	1. >75%	☐
		2. 25-75%	☐
		3. <25%	☐
		4. Няма такива	☐

II 9.3	Какъв е делът на изследванията, при които се използват електронни средства за получаване на информация от респондентите (e-mail, онлайн, таблети, лаптопи)?	1. >75%	☐
		2. 25-75%	☐
		3. <25%	☐
		4. Няма такива	☐
II 9.4	Какъв е делът на изследванията, при които се използват административни източници с цел избягване на дублирането на исканата информация?	1. >75%	☐
		2. 25-75%	☐
		3. <25%	☐
		4. Няма такива	☐
II 9.5.1	Осъществява ли Вашата институция обмен на данни с други органи на статистиката за избягване дублирането на наблюдения?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II 9.5.2	Има ли Вашата институция подписани споразумения за обмен на данни с други органи на статистиката за избягване дублирането на наблюдения?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II 9.6.1	Вашата институция насърчава ли мерките за свързване на източниците на данни с цел намаляване на натовареността на респондентите?	1. Да	☐
		2. Не	☐
II 9.6.2	Имате ли официални споразумения, които да позволяват свързване на източниците на данни с цел намаляване на натовареността на респондентите?	1. Да	☐
		2. Не	☐
		3. Не е приложимо	☐
Вашият коментар за принцип 9 „Умерена натовареност на респондентите”: <i>Моля, посочете как оценявате този принцип във Вашата практика и какъв е Вашият подход за неговото подобряване.</i>			
II. Принцип 10: Ефективност на разходите. Ресурсите се използват ефективно.			
II 10.1.1	Във Вашата институция съществува ли вътрешно звено или процедура за наблюдение на използването на ресурсите (финансови и човешки)?	1. Да	☐
		2. Не	☐

П. 10.1.2	Съществува ли външен орган (без одиторски функции), който наблюдава или оценява използването на ресурсите (финансови и човешки)?	1. Да	☐		
		2. Не	☐		
П. 10.2.1	Оценете по 4-степенната скала степента на оптимизация на производствения потенциал на ИКТ, използван при събирането, обработването и разпространението на данни във Вашата институция. 1= Висока 2= Средна 3= Ниска 4= Не мога да отговоря	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
П. 10.2.2	Какъв е делът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на събиране на данните?	1. >75%	☐		
		2. 25-75%	☐		
		3. <25%	☐		
		4. Няма такива	☐		
П. 10.2.3	Какъв е делът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на обработване на данните?	1. >75%	☐		
		2. 25-75%	☐		
		3. <25%	☐		
		4. Няма такива	☐		
П. 10.2.4	Какъв е делът на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на разпространение на данните?	1. >75%	☐		
		2. 25-75%	☐		
		3. <25%	☐		
		4. Няма такива	☐		
П. 10.3	Полага ли Вашата институция активни усилия за подобряване пригодността на административните данни за статистически цели с цел ограничаване на преките наблюдения?	1. Да.	☐		
		2. Не.	☐		
П. 10.4	Какви стандартизирани решения прилага Вашата институция за повишаване на ефективността и ефикасността?	1. Няма такива	☐		
		2. Да, прилага (Моля пояснете)	☐		

Вашият коментар за принцип 10 „Ефективност на разходите“: <i>Моля, посочете как оценявате този принцип във Вашата практика и какъв е Вашият подход за неговото подобряване.</i>		
Степен на прилагане на принципи от 7 до 10 на Кодекса на европейската статистическа практика:		
Каква е Вашата обща оценка за степента на прилагане на принципи от 7 до 10 на Кодекса на европейската статистическа практика? висока (> 75%) средна (25-75%) ниска (< 25%)		
Принцип 7. „Обоснована методология“	1. Висока	☐
	2. Средна	☐
	3. Ниска	☐
Принцип 8. „Подходящи статистически процедури“	1. Висока	☐
	2. Средна	☐
	3. Ниска	☐
Принцип 9. „Умерена натовареност на респондентите“	1. Висока	☐
	2. Средна	☐
	3. Ниска	☐
Принцип 10. „Ефективност на разходите“	1. Висока	☐
	2. Средна	☐
	3. Ниска	☐

Вашите предложения, свързани с настоящия въпросник за самооценка на качеството:

Благодарим Ви за отзивчивостта и отделеното време!

5.2. Приложение 2: Количествено изследване, процентни разпределения

Фиг. 1. Разпределение на изследванията и дейностите, включени в НСП 2012

Органи на статистиката	15,19%
НСИ	84,81%

Фиг. 2. Дял на изследванията и дейностите, по вид съгласно НСП 2012

Вид изследване \ Институтция	НСИ	Други органи на статистиката
Извадкови изследвания	32,12%	28,21%
Изчерпателни изследвания	67,88%	71,79%

Фиг. 3. Степен на съответствие на цялостната методологична рамка на изследванията с европейските и други международни стандарти, насоки и добри практики

Изцяло е съобразена	90,00%
Голяма част от нея е съобразена	10,00%
Известна част от нея е съобразена	0,00%
Не е съобразена	0,00%
Без отговор	0,00%

Фиг. 4. Степен на последователно и повсеместно прилагане на стандартни понятия, дефиниции и класификации в статистическия процес

Изцяло се прилагат	90,00%
Голяма част се прилагат	10,00%
Известна част се прилагат	0,00%
Малка част се прилагат	0,00%
Без отговор	0,00%

Фиг. 5. Честота на осъвременяване на рамката за съвкупността на изследванията

Годишно	40,00%
Тримесечно	10,00%
Друго	30,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 6. Използване на национално утвърдени статистически класификации (пряко приложение на приетите европейски класификации) в рамките на статистическия процес

Да	90,00%
Не	10,00%
Без отговор	0,00%

Фиг. 7. Наличие на политика за назначаване на лица, завършили съответни академични дисциплини

Да, има такава политика и тя се прилага изцяло.	10,00%
Да, има такава политика и тя се прилага до голяма степен.	50,00%
Да, има такава политика, тя се прилага частично.	10,00%
Не, няма такава политика.	20,00%
Без отговор	10,00%

Фиг. 8. Наличие на политика за продължаващо професионално обучение на персонала

Да, има такава политика и тя се прилага изцяло.	20,00%
Да, има такава политика и тя се прилага до голяма степен.	40,00%
Да, има такава политика, тя се прилага частично.	30,00%
Не, няма такава политика.	10,00%
Без отговор	0,00%

Фиг. 9. Съвместни мероприятия с научната общност

Винаги, когато е възможно	10,00%
Често	20,00%
Рядко	40,00%
Не, не провеждаме	20,00%
Без отговор	10,00%

Фиг. 10. Степен на приближение на дефинициите и понятията, използвани от административните източници с тези, използвани за статистически цели

Максимално се доближават.	20,00%
Доближават се в голяма степен.	20,00%
Доближават се в известна степен.	30,00%
Доближават се в малка степен.	10,00%
Не се доближават.	10,00%
Без отговор	10,00%

Фиг. 11. Систематично тестване на въпросниците към статистическите изследвания преди събиране на данните

Да	60,00%
Не	10,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 12. Оценка на дизайн на изследванията, подбор на извадките и методи за оценка

Те са добре обосновани.	40,00%
Те са обосновани до голяма степен.	20,00%
Те са обосновани до известна степен.	10,00%
Те са обосновани в малка степен.	0,00%
Те не са обосновани.	0,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 13. Дял на изследванията със съществуваща процедура за управление на свръхобхват, недообхват и неправилна класификация на статистическите единици

>75%	30,00%
25-75%	10,00%
<25%	0,00%
Няма такива	20,00%
Без отговор	40,00%

Фиг. 14. Честота на преразглеждане и ревизиране на дизайн на изследвания, подбор на извадки и методи за оценка

Регулярно, през определени интервали	50,00%
Често	0,00%
Рядко	20,00%
Не, не преразглеждаме и не ревизируем дизайна на изследванията, подбора на извадките и методите за оценка	0,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 15. Мониторинг на събиране, въвеждане и кодиране на данни

Да, изцяло - на всички от тези фази	70,00%
Да, частично - не на всички от тези фази	0,00%
Не	0,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 16. Дял на изследванията с редовно наблюдение на събиране, въвеждане и кодиране на данните и ревизиране според изискванията

>75%	70,00%
25-75%	0,00%
<25%	0,00%
Няма такива	0,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 17. Честота на преразглеждане, ревизиране и актуализиране на методи за редактиране и импутация

Регулярно, през определени интервали	30,00%
Често	0,00%
Рядко	30,00%
Не, не преразглеждаме, не ревизируем и не актуализираме методите за редактиране и импутация	0,00%
Без отговор	40,00%

Фиг. 18. Ревизии по стандартни, утвърдени и прозрачни процедури

Да	50,00%
Не	20,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 19. Наличие на процедури за документирание на основни ревизии на важни статистически данни

Да	40,00%
Не	30,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 20. Участие в процес по определяне на изисквания към информационно съдържание на административните регистри и дизайн на административните данни, използвани за статистически цели

Да	40,00%
Не	50,00%
Без отговор	10,00%

Фиг. 21. Наличие на подписани споразумения с притежатели на административни данни с установен общ ангажимент за използване на тези данни за статистически цели

Да	20,00%
Не	60,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 22. Сътрудничество с притежатели на административни данни с цел осигуряване на качество на данните

Да	50,00%
Не	30,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 23. Производство на абсолютно необходима статистическа информация по обхват и детайлност

Да	90,00%
Не	0,00%
Без отговор	10,00%

Фиг. 24. Равномерно разпределение на натовареността на респондентите

Да	80,00%
Не	10,00%
Без отговор	10,00%

Фиг. 25. Дял на изследвания с отчитане натовареността на респондентите

>75%	20,00%
25-75%	20,00%
<25%	10,00%
Няма такива	20,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 26. Дял на изследвания, при които се използват електронни средства за получаване на информация от респондентите (e-mail, онлайн, таблети, лаптопи)

>75%	30,00%
25-75%	20,00%
<25%	10,00%
Няма такива	10,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 27. Дял на изследванията с използване на административни източници с цел избягване дублирането на информация

>75%	0,00%
25-75%	20,00%
<25%	20,00%
Няма такива	30,00%
Без отговор	30,00%

Фиг. 28. Наличие на обмен на данни с други органи на статистиката за избягване дублирането на наблюдения

Да	60,00%
Не	20,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 29. Наличие на подписани споразумения за обмен на данни с други органи на статистиката за избягване дублирането на наблюдения

Да	50,00%
Не	30,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 30. Наличие на мерки за свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите

Да	70,00%
Не	10,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 31. Наличие на официални споразумения, позволяващи свързване на източниците на данни с цел намаляване натовареността на респондентите

Да	20,00%
Не	20,00%
Не е приложимо	40,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 32. Наличие на вътрешно звено/ процедура за наблюдение на използването на ресурсите (финансови и човешки)

Да	60,00%
Не	30,00%
Без отговор	10,00%

Фиг. 33. Наличие на външен орган (без одиторски функции) за наблюдение/оценка на използването на ресурсите (финансови и човешки)

Да	20,00%
Не	60,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 34. Оценка по 4-степенна скала на степента на оптимизация на производствения потенциал на ИКТ, използван при събирането, обработването и разпространението на данни

Висока	10,00%
Средна	60,00%
Ниска	10,00%
Не мога да отговоря	0,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 35. Дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на събиране на данните

>75%	10,00%
25-75%	50,00%
<25%	10,00%
Няма такива	10,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 36. Дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на обработване на данните

>75%	50,00%
25-75%	30,00%
<25%	0,00%
Няма такива	0,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 37. Дял на изследванията, при които се използват съвременни ИКТ в процеса на разпространение на данните

>75%	70,00%
25-75%	10,00%
<25%	0,00%
Няма такива	0,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 38. Наличие на мерки за подобряване пригодността на административните данни за статистически цели с цел ограничаване на преките наблюдения

Да	40,00%
Не	40,00%
Без отговор	20,00%

Фиг. 39. Наличие на стандартизирани решения за повишаване на ефективността и ефикасността

Няма такива	40,00%
Да, прилага	30,00%
Без отговор	30,00%